

Ազգ

21 ԱՅԻՍ 2010 ՈՒՐԲԱԹ 93 (4473)

Աղթամարի Սբ Խաչ եկեղեցին բանդվելուց փրկվել է 1951-ի հունիսի 25-ին Ղա հնարավոր է դարձել հանրահայտ բուրդ գրող Յաշար Թանայի անմիջական միջամտությամբ

Վերջին օրացանոս թուրքական մամուլը հաճախակի է հրադարակում Վանա լճի Աղթամար կղզու Սբ Խաչ եկեղեցուն առնչվող նյութեր՝ կաղված սեղանների 12-ին նախատեսված դասարանի մասուցումը հանրապետի դասառնով մեկ շաբաթ՝ մինչև սեղանների 19 հետաձգելու նահանգադատարանի որոշման հետ: «Ազգը» մայիսի 18-ի համարում սեղեկացրել էր այդ մասին: Նույն օրը թուրքական «Չաման» թերթն էլ Հիլմի Յավուզի «Տղավորություններ Վանից» հոդվածով սեղեկացնում է, թե 1951-ին ովքեր ինչպես են փրկվել Սուրբ Խաչը անխուսափելի ֆանդումից:

ՏԻ ԷԶ 2

ԿՐԹԱԿԱՆ

Ավարական բնությունները կենդանարկեն հունիսի 2-ին

Հայտնում են Երեւանի ֆաղափա-
դարանի կրթության վարչություն-
նից՝ նշելով նաեւ, որ դրանք կա-
վարսվեն հունիսի 23-ին:
Հանրակրթական դպրոցների 4-րդ
դասարանում կանցկացվեն գիտե-
լիների սուզման, 9-րդ դասարա-
նում՝ ավարական-փոխադրման,
իսկ 11-րդ դասարանում՝ ղեկավար-
ավարական բնությունները:
Երեւանի ֆաղափադարանի են-
թակայությամբ գործող դպրոցնե-
րում 9-րդ դասարանի ավարական
փոխադրման բնություններ կհանձ-
նեն 11499 աշակերտներ, իսկ 11-րդ
դասարանի ավարական բնություն-
ներ՝ 9519 օրացանվարներ:
Մեղայի հավակնորդ օրացան-
վարները հայոց լեզու եւ գրականու-
թյուն, մաթեմատիկա առարկաների
բնությունները կհանձնեն կենսո-
նացված կարգով Շենգավիթ վար-
չական օրացանի թիվ 6 դպրոցում:
Ս. Ա.

Եվրոմիություն. Հայ-թուրքական ու ղարաբադյանը՝ առանձին գործընթացներ Հարավային Կովկասին նվիրված ԵԽ զեկույցը նշում է ԼՂ-ին օգնություն ցուցաբերելու մասին, սակայն պահանջում «հայկական ուժերի դուրսբերումը օկուպացված տարածքներից»

Հայաստան-Թուրքիա հարաբերու-
թյունների նորմալացման գործըն-
թացը եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի օրաց-
նակներում բանակցություններն ա-
ռանձին գործընթացներ են, որ մեծ
է առաջանում իրենց ուրույն ճանա-
դարհով: Միեւնույն ժամանակ, ա-
ռաջընթացը մեկ գործընթացում
կարող է դրսեցնել առումով շատ
դրական հետեւանքներ ունենալ ա-
րածաբանում որդես ամբողջու-
թյուն: Այսօրվա մեկնաբանություն է
սեղ գեղել երեկ Մարաբուրգում Եվրո-
խորհրդարանի լիագումար նստա-
ջանում ընդունված Հարավային
Կովկասին նվիրված զեկույցում:
Շատ դասական սեղեկություն-
ների, Եվրոմիությունը ողջունել է
հայ-թուրքական առանձնագրույն-
ների նախաձեռնությունն ու Հայաս-
տանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանա-
գիտական հարաբերությունների
զարգացումը: Թերեւս ի գիտություն

Թուրքիայի, զեկույցում, որի հեղի-
նակը Եվգենի Կիրիլովն է, կոչ է ա-
րվում կողմերին շարունակել գործըն-
թացը «առանձնագրույնների վա-
կերացման ու իրագործման միջո-
ցով, առանց նախադրամանների եւ
ողջամիջ ժամկետներում»:
Ինչ վերաբերում է ղարաբադյան
խնդրին, ապա Եվրոխորհրդարանը
զեկույցում ողջունելով բանակցային
գործընթացն ու դրան ուղղված ջան-
քերը, իր աջակցությունն է շնորհ
ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեությա-
նը: Միեւնույն ժամանակ զեկույցում
մտահոգություն է արտահայտվում հա-
կամարության հետեւանով փախ-
սականների ու սեղահանված դար-
ձածների խնդրի առնչությամբ, «այս
առումով, դահանջում է հայկական
ուժերի դուրսբերումը Աղթեզանի օ-
կուպացված տարածքներից»:
Եվրոխորհրդարանը կոչ է անում
կողմերին խուսափել սարիչ ֆա-

ղակցությունից ու հռետրի-
կայից, հրահրիչ հայտարարությու-
ններ անելուց եւ դասույնից առն-
չությամբ մեքենայություններից,
հետեւում է լինելու Հարավային
Կովկասում կայունության եւ հա-
կամարությունների կարգավոր-
ման խրախուսման ռազմավարու-
թյանը:
Չեկույցի 42-րդ կետում նշվում է,
որ Եվրոմիությունն ընդգծում է ԵՄ
ներդրման կարեւորությունը ղարա-
բադյան հակամարտության հար-
ցում, ուսիչ անխուսափելի է համա-
րում «ԵՄ դերակատարումը ԵԱՀԿ
Մինսկի խմբում ֆրանսիացի հա-
մանախազակի մանդատի նորաց-
ման միջոցով»: Նույն կետով զեկույ-
ցը կոչ է անում Եվրոխանձնաժողո-
վին ուսումնասիրել «Լեռնային Ղա-
րաբադի բնակչությանը, նաեւ սե-
ղահանվածներին եւ փախսական-
ների մարդասիրական օգնություն

եւ աջակցություն ցույց տալու հնա-
րավորությունները»: Նաեւ Եվրոխո-
րհրդարանը դիմում է Եվրոխանձնա-
ժողովին եւ Հարավային Կովկա-
սում ԵՄ հասուկ ներկայացուցիչ
Պիեռ Սենտեթինին՝ ֆնանսելու Լեռ-
նային Ղարաբադում «օգնության եւ
սեղեկացվության տարածման ծրագ-
րերի հարցն այնպես, ինչպես Ար-
խազիայում եւ Հարավային Օսիա-
յում»:
Ղարաբադին Եվրոմիության ա-
ջակցության հարցը այս զեկույցում
ներառվել է հիմնականում Հայկա-
կան բարեգործական ընդհանուր
միության Եվրոպական գրասենյակի
աշխատանքի շնորհիվ, որի մասին
գրասենյակի ղեկավար Ալեքսի Գյով-
ձյանը երկուշաբթի մանրամասներ
կներկայացնի ՀԲԸՄ Երեւանում
հրավիրվելի ասուլիսում:
Ս. Ա.

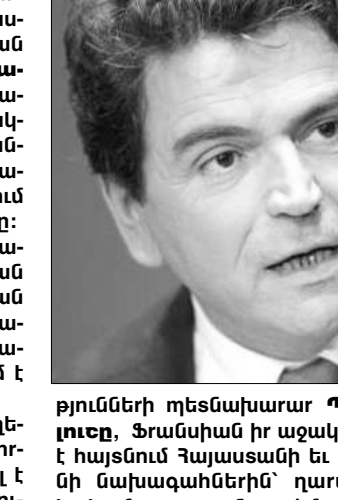
Անդրկարդասներում ճանաչում են Հայոց ցեղասպանությունը

Ուկրաինական Անդրկարդասների վարչական կենտրոն, ինչպես նաեւ
Անդրկարդասյան Ռուսիայի դասական կենտրոն Ուժգորդ ֆաղափ
օրացնային խորհուրդը, ֆնանսելով Անդրկարդասներում գործող հայկա-
կան մշակութային «Արարտ» միության հորդորը, մայիսի 14-ին ճանա-
չել է Հայոց ցեղասպանությունը՝ «իրականացված 1915-ին Օսմանյան
կայսրությունում»: Սա աղթեւ հիմնադրող ուկրաինական օրացն է, որը
ճանաչում է Ցեղասպանությունը: Անցած 6 ամիսների ընթացքում նման
որոշումներ կայացրել են Կիեւի Գոլոսեյան օրացնը, Իզյունի ֆաղափային
խորհուրդը (Խարկովի օրացն), Չերկեսի ֆաղափային խորհուրդը, ինչպես
նաեւ Կիեւի ֆաղափային խորհուրդը, իսկ 2005-ին Ղրիմի ռաղան որոշում
կայացրեց արդիի 24-ը սահմանել «Հայերի ցեղասպանության օր»:
Այս արված արդիի 23-ին Կիեւում, Ուկրաինայի հայերի ազգային
Կոնգրեսի նախաձեռնությամբ կազմակերպվեց կլոր սեղան՝ «Հայերի
ցեղասպանությունը, առանց մոռացության իրավունքի» թեմայով: Զն-
նարկումների մասնակիցները՝ այդ թվում ճանաչված ուկրաինացի ֆա-
ղափական եւ հասարակական գործիչներ, ինչպես նաեւ Ուկրաինայի
ազգային փոխադասնությունների ներկայացուցիչներ, կոչով դիմեցին
երկրի նախագահին, Գերագույն ռաղային՝ ճանաչելու Հայոց ցեղաս-
պանությունը:
Ս. Ա.

Պիեռ Լեյուր. ԼՂ հարցի լուծման ուղին միայն ֆաղափական բանակցություններն են

«Դեպոստանումը հերքում է եւ չի
հաստատում այդ լուրերը: Դրանք իրա-
կանությունը չեն համադասարա-
նում», Report.am-ին ասել է Հայաս-
տանում Ֆրանսիայի դեսպանասան
մամուլի դասասխանասու Սերի Հա-
կոբյանը՝ հերքելով մամուլում տա-
րածված լուրերը, թե մոտ ժամանակ-
ներում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ֆրան-
սիացի համանախազակի Բենար Ֆա-
սիեին փոխարինելու է Հայաստանում
Ֆրանսիայի դեսպան Սերժ Սմեյուլը:
Ամեն դեպքում, անկախ այն հավա-
նակությունից, թե Ֆրանսիան
ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի միջնորդական
առաջելության գործում ո՞վ կներկա-
յացնի, երկրի մոտեցումը ղարաբա-
դյան հարցի կարգավորմանը մնում է
նույնը:
Ինչպես, ըստ դասական սեղե-
կացվության, ԵԱՀԿ մշակական խորհ-
րում երեկ Կիեւում հայտարարել է
Ֆրանսիայի Եվրոպական հարաբերու-

թյունների ղեկավարար Պիեռ Լե-
յուրը, Ֆրանսիան իր աջակցությունն
է հայտնում Հայաստանի եւ Աղթեզա-
նի նախազակներին՝ ղարաբադյան
հակամարտության լուծմանն ուղղ-
ված ջանքերում: Ֆրանսիացի նախա-
րարը նաեւ ընդգծել է, որ ֆաղափական
բանակցությունները լուծման հասնե-
լու միակ միջոցն են:
Լեյուրը նաեւ խոսել է Կրասնոնի
առնչվող իրավիճակից ու հավաստել,
որ Ֆրանսիան աջակցում է ժնեյան
ֆնանսելումներին, ավելացնելով, որ
ԵԱՀԿ գրասենյակի վերաբացումը
Կրասնոնի երկրում նշանակություն
կունենար այդ ֆնանսելումներում: Հի-
ցեցնեմ, որ ԵԱՀԿ առաջելությունը
Կրասնոնի փակվեց 2009թ. հունի-
սին, երբ Ռուսաստանն օգտագործեց
իր վեցոյի իրավունքը եւ թոյլ չսվեց եր-
կարածելու առաջելության գործու-
նեւության ժամկետը՝ դասառաբա-
նությանը, թե առաջելության մանդա-
տը հաւելի չի առնում նոր իրողություն-
ները: Որդես այդպիսի Ռուսաստանը
նշում էր Արխազիայի եւ Հարավային
Օսիայի անկախության ճանաչումն
իր կողմից:
Ս. Ա.

Շիրակի նոր մարզմե՝ Աւոս Գիղիյան

Կառավարության որոշմամբ երեկ դա-
սոնից ազատվել է Շիրակի մարզմե Լիդա
Նանյանը: Իր ազատման դիմումը նա ներ-
կայացրել էր մի ֆանի օր առաջ: Նրա փոխա-
րեն Շիրակի մարզմե է նշանակվել Աւոս
Գիղիյանը: Ինչպես երեւում է, հայերն ուս-
ժկանությունը դարձել է մեծական կարե-
րի գլխավոր բանը:

Վաղվա «Ազգ. Մշակույթ- Տավելվածում»

Դեր Չորի ողբերգական հիւժոդու-
թյունների լուրությամբ. Տիգրան Եկավա-
նի տղավորությունների մանրանկարնե-
րը:
Ամբողջական հայացք հայկական հե-
ռուսաճարգրերին՝ թերություններ եւ
զնահասականներ. կիցոգես Սվեյսլանա
Գուլյանի մանրագին դիտարկումները:
Շառլ Ազնավուրի հարցազրույցը՝ ար-
սասահմանյան մամուլի էջերում՝ Անա-
հիս Հովսեփյանի թարգմանությամբ:
Հակոբ Մովսեսի բանաստեղծություն-
ների՝ «Լույս զվարթ» նորընծա ժողովա-
ծում, ըստ գրականագետ Նորայր Ղազար-
յանի հոգեւոր-փիլիսոփայական մեկ-
նության:
Մելանյա Բաղայանի հարցազրույցը
սիյուրաֆայ մշակութական, հայագետ
Վարդան Մաթթոսյանի հետ՝ արեւմա-
հայերենի, կրթական խնդիրների շուրջ:
Մրա Հայթայանի մոտեցումներն ու ա-
ռաջարկները թանգարանային մշակույ-
թի վերաբերյալ:
Մ. Բ.

Թուրքիան նախադես անվավեր է ճանաչել Լեռնային Ղարաբադի խորհրդարանական առաջիկա ընտրությունները

Համարելով դրանք Աղթեզանի միասնականության,
ինքնիշխանության եւ տարածքային անբողջականության
ոստահարման հերթական դրսեւորում

Մայիսի 23-ին Լեռնային Ղարաբադի Հանրա-
դեսությունում անցկացվելու են խորհրդարանա-
կան ընտրություններ: Անցկացմանը հակաճառե-
լու հարցում միմյանց հետ ձայնակցում են, այս-
դես կոչված, մեկ ազգի երկու դեսությունները:
Դրանցից կրսերի հակաճառությունը, որքան էլ
անհրաժեշտական կլինի, կարելի է բացատրել
ղարաբադյան հակամարտությունում կողմ լինելու
հանգամանքով: Խոսքը աղթեզանական դեսու-
թյան մասին է:
Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, նա էլ խորհրդա-
րանական ընտրություններին հակաճառում է, որ
Լեռնային Ղարաբադի Հանրադեսությունը մի-
ջազգայնորեն ճանաչված չէ, ուսիչ ընտրությու-
նների անցկացումն այնտեղ չի կարող օրինական

լինել: Ինչո՞ւ: Մինչ հարցին դասասխանելը,
նշեմ, որ արդիի 18-ին «Հյուսիսային Կիոթրսի
Թուրքական Հանրադեսությունում» էլ անցկաց-
վել էին նախազակական ընտրություններ:
Իմֆնակոչ այս հանրադեսությունը չի ճանաչում
նույնիսկ Աղթեզանը: Այսինքն, նա նույնպես մի-
ջազգայնորեն ճանաչված չէ, սակայն ընտրու-
թյունների այնտեղ անցկացման դարազայում
դրանք Թուրքիայի համար միանգամայն օրինա-
կան են դառնում: Դա կնշանակի նաեւ, որ 1974-ին
թուրքական զինված ուժերը Կիոթրս են ներխուժել,
հարգելով օրենքի տարը, ամենայն օրինականու-
թյամբ օկուպացվել է կղզու հյուսիսային հաս-
վածն ու այնտեղ սեղակայվել 40 հազարանոց բա-
նակ եւ Թուրքիայի ֆաղափային հաւելին վերաբ-
նակեցվել է օկուպացված հասվածը:
ՏԻ ԷԶ 8

«Իմ որդուն սղանել են, չեմ ուզում, որ ուրիշ մայր էլ այս ցավը զգա»

Յուրաքանչյուր հինգ ժամը Երևանի կենտրոնում են կառավարվում Երևանի հիմնական շենքի դիմաց: Չեն գոռում, չեն հայտնում կամ վիրավորում: Լուռ կանգնում են, ձեռքերին դրսևած սղանքի նկարներն ու սղանքի դասախոսի: Կարեւոր չէ, թե այդ դասախոսն ով կա՞ր՝ հանրապետության նախագահը, դասախոսը, վարչապետը, կարեւոր ինժեներ, թե ինչու է իրենց որդին հայկական բանակում խաղաղ թաղամասում սղանվել: Նրանցից շատերն այդ դասախոսին սղանում են արդեն մի քանի ամիս: Դիմել են բոլոր ասյանները, սակայն ընդունել են միայն այդ դասի համար, հանգստացրել, ճանադարհել տուն ու ոչինչ չեն ձեռնարկել:

Ասվածաբան Արայիկ Ավետիսյանը խաղաղ թաղամասում գործել է 2001-ին՝ Վայրի գործատու: «Արձակուրդից վերադարձել է զորամաս, հրամանատարը նրան հարցրել է, բա 100 դուրան ո՞ր է: Իմ որդին դարձ էր, նա արձակուրդից էր վերադառնում, իսկ այն ժամանակ չգրված օրենք էր, որ արձակուրդը սահմանվում էր 100 դուրանի դիմաց: Արայիկն ասել է, որ ճեղքների ձեռքին գունար չկար, չի կարողացել բերել: Դա դասձառ է եղել, որ վեճի ժամանակ գունարակի հրամանատարը կրակի որդու վրա: Աղաքացյունքն ունեն, որ նա է սղանել, բայց գործը օգտեցին մեկ այլ զինվորի վրա, իբր անզգույց կրակոցի հետեւանով է գործել: Իմ որդու սղանքը վեճ էր: Իմ որդուն սղանել են, չեմ ուզում, որ ուրիշ մայր էլ այս ցավը զգա», ասում է Արայիկ Ավետիսյանի մայրը՝ **Անահիտ Սկրտչյանը**:

«Հրամանատարը հիմա զորամասում թաղամասագրային զինծառայող է: Բողոքներ, աղաքցյունքներ ունեն՝ գլխավոր դասախոսին, դասախոսության նախարարին: Մայիսի 4-ին բողոքի ակցիա են անցկացրել գլխավոր դասախոսության դիմաց, սակայն որեւէ արձագանք չեն ստացել: Պահանջում են, որ որդու սղանող դասախոսն աս իր արարի համար», ասում է նա:

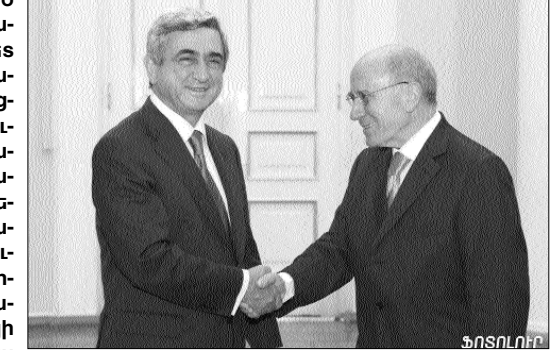
Անահիտ Կիրակոսյանը արդեն երկու ամիս դասական մի ասյանից մյուսն է գնում: Որդուն՝ Անդրանիկ Հայրապետյանին խաղաղ թաղամասում սղանել են 2008թ. մայիսի 15-ին Մարտակերտում: «Պաշտպանական վարկածով որդիս մահացել է հակառակորդի գնդակից, բայց փրկված գործում ունեմ բազմաթիվ աղաքցյունքներ, որ հակառակորդի գնդակ չէ: Կան դիտարկումներ, որ նրան վրա կան բոլոր գործիքի հարվածից 3-4 օրվա վաղեմություն ունեցող վնասվածքներ: Դրանք աղաքցյունքներ են, որ սղանությունը սեղի է ունեցել ծեծից հետո: Այդ ինչպե՞ս է հակառակորդը կարողացել մեր սահմանում ծեծել, հետո սղանել իմ որդուն»:

Երկու ամիս նա դասախոսարանում ու դասախոսանքներին մուտք է կրկնում: «Ինչի՞ համար են սղանել որդուս»: «Իմ թղթերի մոտակայք է, որ այս կարգի ոսնձգություններ զինվորների նկատմամբ չլինեն: Ես կորցրել եմ իմ որդուն, բայց չեմ ցանկանա, որ որեւէ հայ երիտասարդ սղանվի բանակում խաղաղ թաղամասում»:

Պյասիգորսկի ճարտարապետա-ժինարական համալսարանի ՏՆՏՏԱՊՏԱԿԱՆ ֆակուլտետի ուսանող, Ստալինյանի մարզի ծյուրոյի չեմպիոն Տիգրան Օհանջանյանն էլ 10 ամիս Բուսաստանում աղաքցյունք էր սղանում: «Այդ վայրում մայրը վնասված չէր, հոսանքի ոչ մի նշան չկար: Դիմեցինք դասարան: Առաջին ասյանի դասարանը արդարացի մեղադրյալներն էին: Կարող էինք Բուսաստանում մնալ, սակայն նրանք Կարեն Թովմասյանին՝ աղաքցյունք չլինելու դասախոսը: Դեռ վայրում հոսանք չկար, եթե հոսանք չկար, ինչպե՞ս է էլեկտրահարվել: Մի՞թե սա բավարար աղաքցյունք չէ», հարցնում է զինվորի մայրը՝ **Գոհար Սարգսյանը**:

Որդեզուրի աղաքցյունքի, որ սեղի է ունեցել սղանություն, ծնողները դիտարկում են արձագանքում: «Մարմնի վրա կային բազմաթիվ հետքեր, կան աղաքցյունք նկարներ, որ իմ որդուն մարտում խեղդել են: Արդեն երկու ամիս, ինչ ոչ ոք չի դասախոսում, թե ինչու են սղանել իմ որդուն: Գոնե թող ասեն, թե իմ երեխան ի՞նչ է արել, որ արձագանք է այդ դաժան սղանությանը: Ես ընդամենը դիտարկում եմ արդար դասախոսություն», ասում է նա: **ՎԱՍՏԻԿ ՎԱՐՈՒԹՅԱՆԻՅԱՆ**

Տարավային Կովկասում Արգենտինայի առաջին դեսպանատունը՝ Երեւանում

Արգենտինան մեծ նշանակություն է տալիս Հայաստանի հետ համակողմանի հարաբերությունների խորացմանը, ինչի վկայություն է սարածաբանական առաջին դեսպանության հիմնումը Երեւանում, որի դասախոսական բաժնի կուրսերն այսօր՝ Արգենտինայի արտգործնախարար Խորխե Տայանայի մասնակցությամբ: Այս մասին հայտարարել է Երեւանի Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանին իր հավասարագրերը հանձնած Հայաստանում Արգենտինայի Հանրապետության ներկայացուցչության ղեկավար **Միգել Անիբալ Կուրնոն**:

Պաշտպանական հաղորդագրության համաձայն, Սերժ Սարգսյանը ընդունել է Արգենտինայի նախագահ Սերժ Սարգսյանի և նրա շահագրգռող ղեկավարների հետ հարաբերությունները Երեւանում: Դեռ վայրում հոսանք չկար, եթե հոսանք չկար, ինչպե՞ս է էլեկտրահարվել: Մի՞թե սա բավարար աղաքցյունք չէ», հարցնում է զինվորի մայրը՝ **Գոհար Սարգսյանը**:

Պաշտպանական հաղորդագրության համաձայն, Սերժ Սարգսյանը ընդունել է Արգենտինայի նախագահ Սերժ Սարգսյանի և նրա շահագրգռող ղեկավարների հետ հարաբերությունները Երեւանում: Դեռ վայրում հոսանք չկար, եթե հոսանք չկար, ինչպե՞ս է էլեկտրահարվել: Մի՞թե սա բավարար աղաքցյունք չէ», հարցնում է զինվորի մայրը՝ **Գոհար Սարգսյանը**:

արաբերությունների հաստատման արձանագրության մեկնմանը: Չունակակցներն ընդգծել են արգենտինայի համայնքի ներդրումը երկրում հարաբերությունների զարգացման գործում՝ ասելով, որ համայնքը յուրօրինակ կամրջի դեր է կատարում Հայաստանի և Արգենտինայի միջև: Անդրադառնալով բազմակողմ ձեռնարկներում համագործակցությանը՝ նախագահ Սարգսյանը բարձր է գնահատել Արգենտինայի հավասարակշիռ մոտեցումը Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման հարցում:

Արգենտինայի արտգործնախարար Խորխե Տայանայի Երեւանում աշխատանքային այցով Հայաստան էր ժամանել արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանի հրավերով: Այցի ընթացքում նախատեսված են Խորխե Տայանայի հանդիպումները Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի և արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանի հետ: **Ա. ՎԱՐՈՒԹՅԱՆԻՅԱՆ**

Հայաստանը մոնիտորինգի սակ, բայց հանձնաժողովի օրակարգից՝ առայժմ դուրս

Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի հանձնաժողովում Հայաստանի հարցն արդեն մի քանի անգամ հետաձգվում է, ու թեև Հայաստանը մոնիտորինգի սակ զանգված էր կրել, հիմնականում հետաձգումները դասախոսություններ են հանձնաժողովի նիստին Հայաստանի հարցով համազգեկցողների բացակայությամբ: «Ազգ»-ը սեղեկացրել էր, որ մայիսի 19-ին Փարիզում զուտարկելի մոնիտորինգի հանձնաժողովի նիստում օրակարգային էր նշված նաև Հայաստանի հարցը, որին, սակայն, ֆինանսիկ հավանականություն ունենալու առնչությամբ հստակ գնահատական չէր սրվել «Ազգ» կողմից: Մայիսի 20-ին ավարտված նիստից հետո հայտնի է դարձել, որ այս անգամ էլ ներկա չեն եղել համազգեկցողները, ուստի Հայաստանի հարցին մոնիտորինգի հանձնաժողովը կարող է անդրադառնալ միայն արդեն հունիսի վերջին կայանալի վեհաժողովի նախագահից անմիջապես առաջ:

Նախկինում Հայաստանի հարցը եւ մասնավորապես մարտի 19-ին Փարիզում զուտարկելի մոնիտորինգի հանձնաժողովի նիստում օրակարգային էր նշված նաև Հայաստանի հարցը, որին, սակայն, ֆինանսիկ հավանականություն ունենալու առնչությամբ հստակ գնահատական չէր սրվել «Ազգ» կողմից: Մայիսի 20-ին ավարտված նիստից հետո հայտնի է դարձել, որ այս անգամ էլ ներկա չեն եղել համազգեկցողները, ուստի Հայաստանի հարցին մոնիտորինգի հանձնաժողովը կարող է անդրադառնալ միայն արդեն հունիսի վերջին կայանալի վեհաժողովի նախագահից անմիջապես առաջ:

ժողովում հարցը եւ մասնավորապես մարտի 19-ին Փարիզում զուտարկելի մոնիտորինգի հանձնաժողովի նիստում օրակարգային էր նշված նաև Հայաստանի հարցը, որին, սակայն, ֆինանսիկ հավանականություն ունենալու առնչությամբ հստակ գնահատական չէր սրվել «Ազգ» կողմից: Մայիսի 20-ին ավարտված նիստից հետո հայտնի է դարձել, որ այս անգամ էլ ներկա չեն եղել համազգեկցողները, ուստի Հայաստանի հարցին մոնիտորինգի հանձնաժողովը կարող է անդրադառնալ միայն արդեն հունիսի վերջին կայանալի վեհաժողովի նախագահից անմիջապես առաջ:

Թվայնացման օրենսդրությունն ընդունվեց

Ազգային ժողովը երեկ առաջին ընթերցմամբ ընդունեց «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի այն փոփոխությունները, որոնցով ամառվա վերջին հեռուստատեսությունից անցում է կատարվելու դեռի թվայնացմանը, չնայած այն հանգամանակին, որ օրենքի մի շարք դրույթներ դասախոսությունների մի մասը, ընդհուպ մինչև Ազգային ժողովի նախագահը, անհստակ է մտահոգիչ էին համարել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում էր Երևանում
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 0010, Հանրապետության 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՎՈՒՆ ԱԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՄԵՆ ՅԱՎՈՒՆ / հեռ 529221
Հավաստագրող (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սեմեակ / հեռ 581841
Համակարգ. ծառայություն / հեռ 582483
հեռ 529353

Շուրջօրյա լրատվական ծառայություն
Համակարգչային ծառայություն
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիստերի ամբողջական թե մասնակի արձանագրությունները տրամադրվում են համապատասխանաբար միջոցով, ռադիոհեռուստատեսության միջոցով համապատասխանաբար միջոցով, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խստի արգելում են համաձայն ՀՀ երկրակալային իրավունքի մասին օրենքի: Միջոցներ չեն գրավատում ու չեն վերադարձնում:
Գ արտոլ յօրդաձեմեր գովազդային են, որոնց թվայնացման համար խմբագրությունը դասախոսություններ չի կրում:
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Աղթամարի Սբ Խաչ եկեղեցին ֆանդվելուց փրկվել է 1951-ի հունիսի 25-ին

1-ին էջից
Մինչև հողվածի բովանդակություն անդրադառնալը, նշենք, որ 1914-ի սվալներով, ներկայիս Թուրքիայի սարածում գործել են 2 հազար 538 հայկական եկեղեցի, հայադասական 451 վանք է 2 հազար դուրդ: 1915-ին, ձեռնամուխ լինելով հայերի բնաջնջմանը Օսմանյան Թուրքիայում, թուրք, փուրք, չեքոսլովակ հրոսակները սկսեցին հայկական եկեղեցիների, վանքերի, դպրոցների կողոպուտը: Դրան ասփճամաբար հետեւեցին ավերումն ու դեղականությունները, որ Հայոց ցեղասպանությունից հետո ջնջվի նաև հայկական հետքերը երկրի սարածում:

1951-ին դեղականություն ֆանդման ենթակա հայկական եկեղեցիների ցանկում, «Ձամանի» հեղինակ Յիլմի 3ավուդի դիտուլ արտախոսությամբ, հայտնվել էր նաև «10-րդ դարում Վաստուրականի թագավոր Գազիկ Ա-ի կառուցած Աղթամարի արտուական հողակերտ Սբ Խաչ եկեղեցին»: Զանդուրը հնարավոր է եղել կանգնեցնել վերջին դիտուլ միայն: Թե դա ինչպե՞ս է կատարվել՝ հողվածագիրը դասախոսում է ազգությամբ փուրք, հանրապետության «Յուրաքանչյուր իր մասին» գրքից մեջբերած հասվածով: 50-ականներին Յուրաքանչյուր ասխատու էր «Ձումհուրիթ» թերթում: Պատահաբար հայտնվում է Վանում: Թերթի սեփական թղթակիցը նրան դասնում է Սուրբ Խաչին սղանաճող վանքի մասին, ավելացնելով, որ ինքը հնարավորի հետ նաև անհնարինը անում է, սակայն ոչ մի կերպ չի կարողանում կանխել վերահաս ֆանդումը: Ըստ թղթակցի, նույն վիճակում է եղել նաև Վանի անհնար

զաղեքը, ֆանի որ կտրվե հրաման է ստացել: Յուրաքանչյուր իր մասին, լսելով թղթակցի դասնածները, իսկույն հեղանայել է դասախոսավոր Նադիր Նադիրին, աղա է եկեղեցու ֆանդումը կանխելու համար կառուցանի կոչումով զինվորական մի թեկի հետ ուղեւորվել է Աղթամար կղզի: Երբ ավ են իջել, տեսել են, որ հերթը դեղական Սուրբ Խաչ եկեղեցուն չի հասել, սակայն բանվորներն արդեն հասցրել են ֆանդել կողմի մասուրը: Տեսնելով դա, զինվորական թեկից բանվորներն կարգադրում է. «Մինչև իմ գալու եկեղեցուն ոչ մի կուրն չեք խփելու: Ես հիմա գնում եմ նախագաղթեցին ներկայանալու»:

Բեկի այս խոսքերից հետո բանվորները, Յուրաքանչյուր վկայությամբ, «զգաս են» կանգնում, այդ ընթացքում դասախոսավոր Նադիր միջադեղի մասին հեղախոսով իրազեկում է կրթության նախագահ Ավին Բաւանյանին, որն իր հերթին եկեղեցու ֆանդումը կասեցնելու կարգադրությամբ հեղազիր է հղում Վանի նախագաղթեցին: Այսօր, 1951-ի հունիսի 25-ին փրկվում է Աղթամարի Սբ Խաչ եկեղեցին: **ՎԱՍՏԻԿ ՎԱՐՈՒԹՅԱՆԻՅԱՆ**

Տակաճգնաժամային ֆայլերի արդյունավետությունն եւ «Մաֆուր հայրենիք» ծրագիր

Մինչ կառավարության միտք օրակարգին անցնելը երեկ վարչադատական Տիգրան Սարգսյանն անդրադարձավ սենստոնային զարգացման արդյունքներին եւ հակաճգնաժամային միջոցառումների արդյունավետությանը, ասելով, որ «հակաճգնաժամային մեր միջոցառումները սկսել են դրական արդյունք տեսնելու արդյունաբերությունում բավական մեծ թափ է ստանում»: Նա անհրաժեշտ համարեց բացատրել աշխատանքներն այս ուղղությամբ եւ կենտրոնանալ 2011-ի սենստական աճի վրա՝ «ինչպիսի միջոցառումներ մտածել է իրականացնել, որպեսզի 2011-2012-ին այս աճի բարձր ցուցանիշները կարողանանք դիտարկել»:

Եսափի որոշումներ 120 միլիոն դրամ է սրամարդկային աջակցությունը, որտեղ աշխատում է 40 հոգի, իսկ ձեռնարկությունը գյուղատնտեսական սենստություններից կաթ է մթերում եւ արտադրում որակյալ կաթնամթերք:

«Ինչպես անցած տարի հայաստանում, օպերատիվ ցածր քանակությամբ բուրդ արտադրումը մեզ է լինում հրաշարակալի: Դրանք սեղանակալներ են կա-

ռավարության կայուն, մեր նպատակն է, որ հասարակությունը եւս հնարավորություն ունենա վերահսկելու՝ ինչպես են ծախսվում այս միջոցները եւ արդյո՞ք ծառայում են իրենց բուն նպատակին, թե ոչ», ասաց Տիգրան Սարգսյանը:

Վարչապետն անդրադարձավ մեկ այլ հարցի եւս՝ «Միասին» հասարակական շարժման առաջարկին, որի էությունը մաֆուր շայասան ունենալն է: «Իմ համոզմունքներս ստեղծվեց աշխատանքային խումբ՝ բնադրականության նախարարի գլխավորությամբ: Մասնակց էր ստեղծել ազգային ծրագիր, որի ձեռնարկը կմասնակցեն բոլոր հասարակական կազմակերպությունները», սեղեկացրեց Տիգրան Սարգսյանը, ավելացնելով, որ «Մաֆուր հայրենիք» ծրագրի հրատարակային առաջին ակցիան կիրականացվի մայիսի 29-ին Երևան ֆադաբուն հասարակական կազմակերպությունների հետ:

Ա. Մ.

Տակաճգնաժամային կոնյակը կկոչվի հայկական բրենդի, իսկ բրենդին՝ արբուն

Կառավարության երեկվա որոշումները հայկական կոնյակն առաջիկայում կկոչվի այլ կերպ՝ «հայկական բրենդի», իսկ բրենդիի համար արտադրանքի մակնշտան մեջ կթույլատրվի զուգահեռաբար օգտագործել «բրենդի» եւ «արբուն» արտադրանքի անվանումները: Ինչպե՞ս է դրան հասնելու:

Չափազանց ծագման սեղանումների դիտարկության եւ դրանց միջազգային գրանցման մասին Լիսաբոնի համաձայնագրի եւ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) Մտավոր սեփականության իրավունքների առևտրի (TRIPS) համաձայնագրերի, կոնյակը որոշեց ծագման սեղանում գրանցված է այդ խմիչքն արտադրող երկրում: Այդ

համաձայնագրերի անդամ երկրներում նույն անվանումով կամ սիմիլար աստիճան մնան անվանումներով մասնաշաղկապները, օրինակ՝ հայկական կոնյակը, չեն կարող օրգանառվել: Չայասանը նույնպես միացել է այդ համաձայնագրերին: Ռուսաստանը, որտեղ հիմնականում արտահանվում է հայկական կոնյակը, այդ համաձայնագրերին չի միացել, բայց երբ դա սեղի ունենա, իսկ մյուս երկրներն էլ խստացնեն իրենց դիտարկումներն այս անվանման նկատմամբ, ապա հայկական կոնյակն այդ երկրներ մեզ է արտահանվի «հայկական բրենդի» անվանմամբ:

Միաժամանակ, «հաղորդի հունձ»-ի կոչված խմիչքների մասին» օրենքով հայկական կոնյակն ու հայկա-

կան բրենդին նույնանվանացվել են: Դրանք Չայասանի Չանադեթությունում եւ Լեռնային Ղարաբաղի Չանադեթությունում մեկնակող խաղողի որոշ տարբեր գինեգործության թուրքական ստորաբաժաններում խմիչքն են: Իսկ բրենդին հայկական բրենդիից, այսինքն, հայկական կոնյակից արտադրվում համար կկոչվի «արբուն»: Կառավարության միտքն ինչպե՞ս է մեկնակող այս անվանումը, գյուղատնտեսության փոխնախարարը սեղեկացրեց, որ ուսումնասիրվել են Աճառյանի բառարանը, Չայկազյանի բառարանը, Աղայանի արդի հայերենի բացատրական բառարանը եւ հայտնեց, որ «արբուն» նշանակում է արբեցող, տոգորող:

Ա. Մ.

2010-ի հունվար-ապրիլի սենստական աճը՝ 7,2 տոկոս

Մասկայն սպրիդին մարտի համեմատ անկում է գրանցվել

Չայասանի ազգային վիճակագրական ծառայության հրատարակած 2010-ի հունվար-ապրիլի աճի տեմպերի օպերատիվ սոցիալ-սենստական ցուցանիշների համաձայն՝ Չայասանի սենստական աճը կազմել է 7,2 տոկոս: Չանախառն ներքին արդյունքը (ՉԱՆ) կազմել է 777 մլրդ 558 մլն դրամ: Թեեւ մարտին փետրվարի համեմատ անախադեղ կտրուկ աճ էր արձանագրվել՝ 43,1 տոկոսով, ապրիլին մարտի համեմատ արձանագրվել է անկում՝ 5,9 տոկոսով: Բնական է հարց է ծագում, թե այդ դեղմունքն ինչպե՞ս էր, որ հունվար-մարտի 5,5 տոկոս աճից հետո, հունվար-ապրիլին աճը կազմեց 7,2 տոկոս: Բանն ան է, որ 2010-ի այս ժամանակահատվածը համարվում է 2009-ի հունվար-ապրիլի հետ, երբ արտադրվում էր կտրուկ անկումը եւ երբ ապրիլին մարտի նկատմամբ նույնպես արձանագրվել էր կտրուկ անկում:

Ըստ սենստային ճյուղերի՝ հետևյալ ցուցանիշներն են արձանագրվել: Արդյունաբերությունում աճը կազմել է 12,9 տոկոս: Սակայն ապրիլին մարտի համեմատ արձանագրվել է անկում 2,9 տոկոսով: Ելեկտրաէներգիայի արտադրությունում հունվար-ապրիլին աճել է 14,1 տոկոսով, իսկ ապրիլին մարտի համեմատ չնչին նվազել՝ 0,2 տոկոսով: Գյուղատնտեսությունում ունեցել է 1 տոկոս անկում, իսկ ապրիլին մարտի

նկատմամբ՝ 5,2 տոկոս աճ: Մանրածախ առևտրում արձանագրվել է 2,3 տոկոս աճ, իսկ ապրիլին մարտի համեմատ՝ 4 տոկոս աճ: Ծխախոտային վերադրույթն աճ է արձանագրել՝ 8,8 տոկոսով, թեեւ այստեղ ապրիլին մարտի նկատմամբ զգալի անկում է գրանցվել՝ 22,3 տոկոսով: Այս արված հունվար-ապրիլին ծառայությունների ոլորտում արձանագրվել է 6,4 տոկոս աճ, իսկ ապրիլին մարտի նկատմամբ՝ 12,1 տոկոս անկում:

Արտադրանքի առևտրաբաժանում արձանագրվել է 30,9 տոկոսով եւ կազմել 1 մլրդ 408 մլն դրամ: Արտադրանքի կազմել է գրեթե 290 մլն դրամ, դարձյալ արձանագրվել է կազմել՝ 64,3 տոկոս աճ: Ապրիլին մարտի համեմատ արտահանման աճը կազմել է 20,6 տոկոս: Ներմուծումը կազմել է գրեթե 1 մլրդ 119 մլն դրամ, աճելով 24,4 տոկոսով: Ապրիլին մարտի համեմատ ներմուծման աճը կազմել է 1,9 տոկոս: Արտադրանքի բացասական հաշվեկշիռը, այդուհանդերձ, բացասական է խորանալ՝ կազմելով մոտ 829 մլն դրամ:

Միջին ամսական աշխատավարձը Չայասանում հունվար-ապրիլին կազմել է մոտ 104 հազար դրամ, մասնավոր հասվածում կազմել է 133 հազար դրամ, ղեկավարում՝ 83 հազար դրամ: Չունվար-ապրիլին գնաճը կազմել է 8 տոկոս նախորդ ամսին: Չունվար-ապրիլին համեմատ: Պաշտոնատեղի գրանց-

ված գործազուրկների ֆունկցիոնալ ավելացել է 4,9 տոկոսով:

Ամբողջությամբ հարկ ենք համարում նեղ, որ թեեւ սենստական աճի ցուցանիշը բարձրացել է եւ կազմել 7,2 տոկոս, սակայն մարտի համեմատ ապրիլի ցուցանիշները հիմնականում նվազում են արձանագրել: Տեսնական աճի իրական ղեկավարը, թեեւ, դարձյալ կարողանա մայիս ամսից այս ամսից յուրաքանչյուր նախորդ ամսվա համեմատ մեր սենստայինում աճում է՝ սենստական ճգնաժամի հետեւանով կտրուկ անկումից հետո:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պարտադիր բժշկական դիտարկության համակարգը մեզ չեն նվիրի

Աստիճանային կոնյակի ֆայլեր եւ գոհողություններ

Պարտադիր բժշկական ադադրությունը Չայասանի համար դեռեւս անհնարինների արտադրողներին կամ կամավոր բժշկական ադադրության դեղմունք հասնելու են: Ակադեմիկոս Վիլեն Գարիկ Սարսիրոյանը եւ «Սուրբ Մարիամ» առողջապահական կենտրոնի սնտեն Գարիկ Սարսիրոյանը համոզված են, որ բժշկության զարգացման համար անհրաժեշտ է ներդնել ղեկավարող պարտադիր բժշկական ադադրության համակարգը: «Նման համակարգի ներդրման համար մեծ գումարներ են անհրաժեշտ, եւ հասարակությունն էլ մեզ է մասրատ լինի իր ուսերին կրելու այդ բեռը: Ադադրության համար անհրաժեշտ գումարները մեզանք գտնելու է հարկերի միջոցով, եւ մեր հասարակությունը մեզ է կարողանա վճարել այդ նոր հարկը: Պարտադիր բժշկական ադադրություն ունենալու համար մեզ է հարուս երկիր լինել: Մեզ մոտ դա առայժմ հնարավոր չէ», «Չենստային» ակումբում երեկ ասաց Վիլեն Գարիկ Սարսիրոյանը:

Երեւանի ղեկավարող բժշկական համալսարանի նախկին ղեկավարը նկատում է, որ բժշկական սարքերի մեծ մասը շասնյակ ու նույնիսկ հարյուրապատկեր դրամների արժեք ունեն: Դրանց ձեռքբերումն այսօր մեծ խնդիր է: Գարիկ Սարսիրոյանը նշում է, որ շատ հաճախ իրենք ձեռք են բերում արդեն օգտագործված սարքեր: «Գրեթե բոլորն այդպես են անում», ասաց Գարիկ Սարսիրոյանը:

Ռակայալ բժշկական ծառայության համար հարկավոր է վճարել,

իսկ որակյալ ծառայություն մասրատելու համար հարկավոր են ներդրումներ: Բանախոսների առաջարկած բանաձեղ լուծման բանախոս ադադրության համակարգի ներդրման մեջ է: Ռակայալ սարքավորումներն ու դեղորայքը բանն արժեն, հետեւաբար բանն է նաեւ ադադրությանը: «Պետությունը մեզ է օգնի անադադրող մարդկանց, հակառակ դեղմունք մասրատ համար անհնարին է դառնում ադադրությունից օգտվելը: Այսօր բոլոր մասրատ, ովքեր կամավոր օգտվում են բժշկական ադադրությունից, սոցիալադեպ ադադրող են: Ցավոք, այսօր առաջարկվող փաթեթները սոցիալադեպ խոցելի բեռների համար հասանելի չեն», ասաց Գարիկ Սարսիրոյանը:

Եթե անգամ բնակիչները որոշեն օգտվել բժշկական ադադրությունից, ապա դեռեւս դարձ չէ՝ ադադրողներին ղեկավարողները կհամեմատվեն կատարել գործարք: «Մասնավոր ղեկավարողները շատագրում են ոչ ղիսկային խմբի մարդկանց առողջությունը ադադրողներին, որոշեցիք փչ ծախսեր անեն եւ մեծ շահույթ ունենան: Այս սեսակեցից առավել արդյունավետ է պարտադիր բժշկական ադադրությունը, ֆան կամավոր», ասաց Գարիկ Սարսիրոյանը:

Խնդրի լուծումը բանախոսները սեսանում են բժշկական համակարգի աստիճանական ներդրման եւ զարգացման մեջ: «Այլադեպ այդ համակարգը մեզ մասրատ վիճակում ոչ ոք չի նվիրի», նկատեցին մասրատ:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱՐԱՅԱՆ

Սիյունադադրող ղեկավարողներ՝ նախընտրելի փեսացուներ

Շուրջ մեկ ամիս ԱՊԳ 5 երկրում Չայասանում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Բելառուսում եւ Սոլոդովայում, անկացվել է սոցիոլոգիական հարցումը մարդկանց, թե վերոնշյալ երկրների երիտասարդներն ընտանեկան կյանքի մասին ինչ ղեկավարողներ ունեն:

Չուրախանյուր երկրում հարցմանը մասնակցել է 1000 չամուսնացած երիտասարդ: Ըստ հարցումների՝ ադադրողներին կտրուկ նախընտրում են արտադրողները: Ըստ հարցումների՝ ադադրողներին կտրուկ նախընտրում են արտադրողները: Ըստ հարցումների՝ ադադրողներին կտրուկ նախընտրում են արտադրողները: Ըստ հարցումների՝ ադադրողներին կտրուկ նախընտրում են արտադրողները:

Չայկական կողմի ներկայացուցիչ Արարիկ Սիյունյանի ներկայացմամբ՝ «Ամուսնության ժամանակ ազգությունը կարեւոր է» հարցին հայ աղջիկները մեծ մասամբ ղեկավարողներին նախընտրում են: Չայկական կողմի ներկայացուցիչ Արարիկ Սիյունյանը հետն էլ ասաց, որ 40%-ը հարցաթերթիկում նեղ եւ, որ կցանկանա իր կողմը:

Խուսափել այն փողոցներից, որոնցով մեզ է ղեկավարողները

Բաղադրյալ ղեկավարողները 10-ի ցուցակային երեքեկելու դեղմունք հարկավոր է շատ զգույս եւ ցուցահայաց լինել: Սովորաբար այդ ժամին հարակից փողոցներից դեղմունքի Դեմիրճյան, այնուհետեւ Բաղադրյալ ղեկավարողները եւ հետն էլ նախադադրողները նախընտրում են անցնում արտահանման ցեղը մեքենաներ: Դրանից առաջ Բաղադրյալ ղեկավարողները եւս նախընտրում են անցնում արտահանման ցեղը մեքենաներ: Երբ վերադադրում են ինչու Դեմիրճյան ու Բաղադրյալ ղեկավարողները, արագությամբ անցնում են ուսիկանական ղեկավարողների մեքենան, ջիդերի արանը, որից հետն էլ սուրալով ար-

դեն՝ ղեկավարողների մեքենաները: Եվ այսպես անեն օր: Աշխատանքի օսադող կամ աշխատանքի վերադարձող մարդիկ, երթուղայինների ուղեւորները, աշակերտներն ու ուսանողները, բոլոր մասրատ, ովքեր այդ ղեկավարողներին են այդ վայրում, ստիպված են ստադել, մինչեւ աշխատանքի կամ էլ հանդիման գնացող ղեկավարողները իր փախմբով հանդերձ կանցնի այդ վայրով: Նոր միայն այս երկրի ֆադադրողներն իրավունք կունենան օսադողելու աշխատանքի:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱՐԱՅԱՆ

Անորսալիներ

Ան ու Շահր

Այլաբանություն

«Մարտի վերջ, կեսօրին մոտ, Տերյան փողոց... Անորսալիների սեփական միջին սարիքի մի տղամարդ, ժամերով միջին սարիքի (առաջին հայացքից՝ 75-ից ոչ ավել, իրականում՝ արդեն 86 սարեկան), սակայն թիկնեղ մի այլ տղամարդ, մի դաս «հարմար» է, եւ արդեն իսկ մյուս վայրկյան խոնարհվում, համբուրում է ազնվաքան Թերյանը, այդ դրամաները թողնելով բանական, մոռնալ մի մարդու տղամարդու։ Կարեւոր չէ, թե ով էր այն մարդը, որը այսպես էր արժանանում իր հարգանքին առ ավելի արագ տղամարդ, քան որ վերջինս... լեզունար խորհրդային անլեզալ հեռավար զենորդ Վարդանյանն էր, որը 19 սարեկանում, իր հասակակիցների հետ միասին, որոնց թվում էր նաև իր աղաքա կինը, այն ժամանակ՝ 17-ամյա Գոհարը, մեծապես օգնեց Տերյանին։

Պիսանի մի խումբ, որը, այնուհետև հասնելով Իրանի մայրաքաղաքի, ՆԱՅՄ եւ Մեծ Բրիտանիայի մոտակայում գտնվող գաղթյալ մի վիշակային հաղորդագրություններ էր ուղարկում Բեռլին։ Սակայն դրանք լռելու էր ցուցաբերում եւ սղազվում էին Վարդանյանի խմբի եւ բրիտանական MI-6 հեռախոսային առաջնության կողմից։ Ընդհանուր առմամբ կողմից նաև ռադիոհաղորդյալը, եւ այնուհետև ձերբակալվեց նաև ամբողջ գերմանական խումբը, որին այնուհետև ստիպեցին Մոսկոյ «աշխատել» Բեռլինի հետ՝ արդեն դաշտակիցների թելադրանքի սակ։ Իմաստով սաղալյան մասին, Բեռլինը հրաժարվեց իր ծրագրերից։

Այս հրահարությունը Վարդանյանների բացառիկ զույգի մասին դարձնակում է հեռավորակա սվալներ, անկեղծ գրույցների գրանցում, մեկ բացառիկ, մինչ այդ չհրատարակված լուսանկարներ՝ ՌԴ ղեկավարության, ՆԱՅՄ օգտին երկար սարիքներ աշխատած, հետո՝ ձերբակալված, եւ այնուհետև փոխանակված բրիտանացի հեռավար Ջորջ Բլեյքի հետ եւ այլն։ Այս հրահարությունը հեղինակը նկարագրել է Մեծ Չորեքի ազատագրման 18-րդ արտերսոնից։ Դեղինակի իսկ վկայությամբ, իր այս աշխատության հրահարությունը հնարավոր է դարձել իրականացնել ընդամենը երկուերեք օրում առաջին հերթին՝ Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների (գործատուների) միության նախագահ, «Աղավաթ» ՄԹԸ գլխավոր Տերյան, իրականացնելու արդյունքում։

«Իհարկե, մարդիկ մեզ փողոցում ծանաչում, մոտենում են, խնդրում են լուսանկարվել՝ փառք Աստուծո, հիմա դա արդեն կարելի է», - ասում է Քեյրոզ Անդրեասյանը, Եւրոպական ժամանակ գեներալ-գնդապետները ծնկաչոյ խմում են մեր կենացը, այդ դասին բնավ չլիներ լուր հարթած (հեռախոսակցներ են, չէ՞)»։
2004 թ. հունիսի 1-ին ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն անձամբ է հանձնել ՌԴ «Հայրենիքի առջև արժանիքների» հրահարություն (4-րդ աստիճանի) ՆԱՅՄ դասավոր չեկիս զինադրույցի Ֆ. Ա. Վարդանյանին։ Իսկ բոլորովին վերջերս նրան է շնորհվել Դոնի-Ռոստովի (որտեղ ծնվել է Ֆ. Ա. Վարդանյանը) դասավոր ֆադաբացու կոչումը։ Ինչ վերաբերում է հայ ժողովրդի արժանավորագույն զավակների գնահատմանը

«Տղան լեզունդին. անլեզալ հեռավարներ Գեւորգ եւ Գոհար Վարդանյաններ»

Տարգմարույց, որ գիրք դարձավ

դալելի ֆաշիստական Գերմանիայի դավադրությունը՝ ուղղված ՆԱՅՄ, ԱՄՆ եւ Մեծ Բրիտանիայի ղեկավարների ֆիզիկական ոչնչացմանը Թերյանի գաղափարախոսության ժամանակ 1943 թ....»։
Այսպես է սկսվում «Ազգ»-ի հիմնադիր կազմի անդամ, հետո՝ դիվանագետ, հետո՝ Մոսկոյ լրագրող Գուրգեն Խաչատրյանի ոչ մեծ ծավալի գիրքը «Տղան լեզունդին. անլեզալ հեռավարներ Գեւորգ եւ Գոհար Վարդանյաններ», ռուսերեն լեզվով («Соприкосновение с легендой: - разведчики-негелалы Геворг и Гоар Варданяны»): Այսօր գաղթագրերի կողմից է Վարդանյանների գործունեության միայն «իրանական» քննարկը, որը, ըստ Գեւորգ Վարդանյանի, կազմում է ընդամենը 5-10 տոկոս ընդհանուրից։ Եվ բնավ էլ հայտնի չէ, թե ե՞րբ կգաղթագրերի իրենց մնացած, 46-ամյա գործունեությունը, եւ կաղաթագրերի արդյոք։
...Երկրորդ աշխարհամարտի սարիքներին Հիտլերի ծրագրերում Իրանին (Մարսկայասանին) կարելու տեղ էր հասնելու «հեռավարներ» առաջին հերթին նավթի եւ կոմունիզմի արտանմանը, եւ այն ժամանակ երկրում կային մոտ 20 հազար գերմանացիներ՝ զինվորական հրահանգիչներ, հեռավարներ ու բազմաթիվ գործակալներ՝ առեւտրականներ, ինժեներներ, այլ մասնագետներ սեփական։ Պատերազմը սկսվելուց հետո խորհրդային Միությունը չէր կարող հանդուրժել Իրանի ներառումը դրա մեջ, ինչին ձգտում էր Գեւորգի մասին։ Բացի այդ, իրանական երկրի արտածի ստանդարտները օգտագործվում էր գերմանացիների կողմից ՆԱՅՄ սարածուկ լրտեսական-դիվերսիոն գործունեության համար։
Իրանում խորհրդային արտաքին հեռախոսային ռեզիդենտի՝ Իվան Աղայանի առջև դրվեց խնդիր՝ բացահայտել գերմանական գործակալներին։ Դեռ նա էր առաջին հանձնարարությունը, որ սացավ 19-ամյա Գեւորգ Վարդանյանը (օտերաշխված ծածկավանդը՝ «Ամիր»)։ Իր կողմից կազմակերպված խումբը, որի մեջ մտան հայ, լեզգի, ասորի դասերից (բոլորը՝ ՆԱՅՄ-ից արագադրած), չնայած դասերի անօրինակության էր փորձի բացակայությամբ, երկու տարում բացահայտեց մոտ 400 անձի, այս կամ այն ձևով կաղաված գերմանական հասուկ ծառայողներին։ Իրենք քանակական քանակության հետ, որոնք ձերբակալվեցին եւ այնուհետև՝ մեծավ մասամբ սկսեցին աշխատել հոգուս խորհրդային եւ բրիտանական հեռախոսային։
Ինչ վերաբերում է Հիտլերի դասին՝ ահաբեկչական հասուկ խմբի միջոցով, որի ղեկավար էր լինելու Երրորդ Ռայխի թիվ 1 ահաբեկիչ Օսո Սկորցենին (որը ծանախակին կազմակերպեց գերությունից Մուսոլինիի ազատագրումը), ապա այն իրագործելու մղտակավ թերհանրի մոտակայում դեպատկանվեց նաև

նում, մեկ բացառիկ, մինչ այդ չհրատարակված լուսանկարներ՝ ՌԴ ղեկավարության, ՆԱՅՄ օգտին երկար սարիքներ աշխատած, հետո՝ ձերբակալված, եւ այնուհետև փոխանակված բրիտանացի հեռավար Ջորջ Բլեյքի հետ եւ այլն։ Այս հրահարությունը հեղինակը նկարագրել է Մեծ Չորեքի ազատագրման 18-րդ արտերսոնից։ Դեղինակի իսկ վկայությամբ, իր այս աշխատության հրահարությունը հնարավոր է դարձել իրականացնել ընդամենը երկուերեք օրում առաջին հերթին՝ Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների (գործատուների) միության նախագահ, «Աղավաթ» ՄԹԸ գլխավոր Տերյան, իրականացնելու արդյունքում։

Մասնավորապես նկատի ունի Ֆ. Ա. Վարդանյանը, որը, ըստ Գեւորգ Վարդանյանի, կազմում է ընդամենը 5-10 տոկոս ընդհանուրից։ Եվ բնավ էլ հայտնի չէ, թե ե՞րբ կգաղթագրերի իրենց մնացած, 46-ամյա գործունեությունը, եւ կաղաթագրերի արդյոք։

մայր հայրենիքում, ապա անցած սարվա փետրվարի 14-ին, ծննդյան 85-ամյակի կաղաչույթով, Քեյրոզ Վարդանյանին շնորհվեց Գեորգի Գեղամյանի (համար 007)։ Կարող եմ մասնավորապես նկատի ունի, ի սարբերություն հեռախոսայինների մեղային սերնդի, ըստ էության, չեն անցել հասուկ դասերի անօրինակություն, միայն Եվրոպայում աշխատանքի սարիքների գաղթագրերն են ՆԱՅՄ-ի սասնակ բազաներ, բարեկամական կարող հասանել սարբեր երկրների բարձրագույն դասերի, այդ թվում եւ գեներալների, նախարարների, վարչապետների, նախագահների, Ս. Թերյանը, սակայն եթե նա իսկապես ողջ էր, ապա չափազանց իմանալ, թե նա ի՞նչ կուզեց, երբ իմացավ, որ, դարձյալ է, 60-ականներին հասկայում ողջ ՆԱՅՄ 6-րդ ցավատարի հրամանատար ծառայելու ընթացքում ձեռք բերած իր «մտերիմ բարեկամները», որոնց նա հրավիրել էր իր հրամանատարական նավի վրա, ոչ այլ ոք էին, քան... փորձառու խորհրդային հեռախոսայիններ։
Ինչ վերաբերում է Թերյան-43-ին (բոլորս լավ գիտենք նույնանուն ֆիլմը, որը, ըստ էության, ի թիվս այլոց, նաև՝ Գեորգ Վարդանյանի խմբի դասունությունն է), ապա մեզանում, ցավով, ֆշեր գիտեն, որ 2007 թ. նոյեմբերին, Թերյանի գաղափարախոս 64-րդ արտերսոնի օրերին հասուկ Մուսկով եկավ Մեծ Բրիտանիայի ոչ յակաս լեզունար վարչապետ Ուիլյամսոն Չեչիլի թոնոնիկ Սելիա Սանդիսը լրագրողների, սեսիսիկների ուղեկցությամբ, որոշեցի անձամբ շնորհակալություն հայտնի եր եւ ֆիլին Վարդանյաններին իր դասին անվանագրություն 1943 թ. Թերյանում աղանդելու համար։
Այս հրահարությունը գրված է հասուկայանին բնորոշ, յուրահասուկ ոճով՝ «կրկով», կարդացվող է եւ «իմ-Ֆորմալ»։
Դեղինակի վկայությամբ, այսօր արդեն նա բազմաթիվ արձագանքներ է ստանում ամենատարբեր մարդկանցից։ Պարզվում է, որ Գեորգ եւ Գոհար Վարդանյաններին առ այսօր Հայաստանում շատերն են անձամբ ծանաչում։ Իսկ ամենակարեւոր արձագանքը գրի հեղինակը համարում է Գեորգ Վարդանյանի հետեւյալ խոսքը՝ «Гурген джан, мы вчера с Гоар прочитали, все отлично, спасибо!»։
Մեզ մնում է միայն շնորհակալվել մեր գործընկերոջը հեռախոսային հրահարություն առթիվ, եւ հույս հայտնել, որ կզգնվի հովանավոր նա եւ այլ լեզունար, մասնավորապես՝ անգլերենով այն հրահարներին՝ ԱՊՀ սարածից դուրս աղող ընթերցողների համար, մերառյալ հայկական Սիւրուբը։

Ան ու Շահր թեմ միշտ համագործակցել են, բայց վերջերս հաս չէին իրար հետ։
- Ես եմ աշխարհը կառավարում, իմ ահից են կարգւկանոնի ենթարկվում, եւ չլիներ՝ մարդիկ իրար կիսոտեն, - հղաքոտեն ու իրարայր խոսեց Անը։
- Միայնում ես, կրելգա, առանց շահի երկար չես ձգի, մարդիկ եդ առերես են ենթարկվում, այսօր կընդունեն մեծությունը, վաղն ամեն հնար կգործարեն օր առաջ եդգանց ազատվելու համար, - հանոզիչ տնով առաջեց Շահրը։
- Դու չէ, որ դիտի ինձ սովորեցես կյանքի դրվածը, ես եդգանց լավ գիտեմ՝ ինչը ինչից հետո է, լավ կանես՝ եդ կոտեպ տաես, թե չէ դու էլ ձեռիցս չես ործնի, - Շահին ահաբեկեց Անը։
- Ընկեր, մենք միշտ իրար հետ ենք եղել, մի մոռացի, որ մենք գործընկերներ ենք, եթե դու ինձ հետ չլիներ, ոտի հաստս արիւն կաննի, - Անին ահազգրեց Շահրը։
- Սիւր, էսման ժամանակ դու դեռ չես համոզվել, որ իմ դեմ խաղ չկա, - հղաքոտեց Անը։
- Գիտեմ, գիտեմ, բայց իմացած երի, որ եդգանց ու ինձանից բացի աշխարհում կան նաեւ ուրիշ ուժեր, որոնք մի օր չէ, մի օր, մեկ էլ տեսար, մի բան սարեցնի մեր գլխին, - համոզել սկսեց Շահրը։
- Օրինակ ի՞նչ։
- Ինչ ասես՝ դավադրություն, ահաբեկչություն, հեղափոխություն։
- Ես օրորոցում կլեռդեն հեղափոխությունը, ես նա ձայնը բոլից կկրեն, - աշերը զայրացկոս ոլորեց Անը։
- Ձայնը կսրելու համար դեմ է օրորոցում խեղդել մանուկին, դարգաղես դեմ է ծծակը բերանը դնել եւ վերջ, - աշերը խորամանկորեն կկոցեց Շահրը։
- Ծծակ դնելն իմ գործը չէ, իմ գործը խեղդելն է։ Ծծակ դնելը ֆո գործն է։
- Խեղդելուց հետո ծծակ դնելն առնմաստ է։
- Ես զաիւա չունեմ եդ հետ վիճելու, վերջ, ես դիտի խեղդեմ, ինձ դրա համար են կոչում սալիս։
- Այդ դեպում մոռացի, որ ես ֆո կոալիցիոն գործընկերն եմ, կզան հեղափոխականների մոտ, մեղերիս թողություն կլսորեն, առանց Շահի ոչ մեկը յուա չի գնա, ոնց լինի՝ նամի իմ կարիքը կզգան։
- Գնում ես՝ զնա՞, գիտես հեղափոխականներն Անի կարիքը չեն զգալու։
- Ընկեր, ոնց զգում- բռնում եմ, մենք միշտ իրար հետ ենք լինելու, արի՛ իրար չնեղացնենք, դեմ է, որ մեր միջեւ ուրիշները մտնեն։
- Եի՛շտ ես ասում, մենք որ իրար հետ լինենք, ոչ մեկը մեզ չի կարող խեղձացնել։
- Այ իմա իրար հասկացանք։ Բայց մենք չդիտի մոռանալ մի կարեւոր բան։ Մեզ երբեմն օրեններով կարող են խեղձացնել։
- Չմտածես, օրեններ գրողն էլ, կասարողն էլ մենք ենք։
Ան ու Շահր զրկախառնվեցին դիտելու եւ որոտեցին այսուհետեւ միշտ թեւանցուկ ու համաբալլ անցնել կյանքի փորձությունների միջով։
ՄԱՆՄԱՐԱՆ ԿԱՐԵԱՅԱՆ
Տարգման

«Ոսկե ծիրան»-ը կմեկնարկի հուլիսի 11-ին

Այս արվա հուլիսի 11-18-ը մշակույթի նախարարության աջակցությամբ կանցկացվի «Ոսկե ծիրան» երեւանյան միջազգային 7-րդ կինոփառատոնը:

Արդեն ավանդույթ դարձած փառատոնն այս արի էլ հաճելի անակնկալներ է դասրաստել կինոսիրողների համար:

«Արասահմանում մեծ հեռախոսություն կա «Ոսկե ծիրան» փառատոնի հանդեպ: Փառատոնը վաղուց դուրս է եկել Հայաստանի աշխարհագրական սահմաններից, եւ փառատոնում արասահմանի արվեստագետների ներգրավվածությունն ի վերջո բերել է նրան, որ արբեր երկրներում հնչողություն ստացավ ոչ միայն «Ոսկե ծիրան» փառատոնը, այլեւ Հայաստան երկիրը», երկ մշակույթի նախարարությունում՝ ասուլիսի ժամանակ ասաց մշակույթի նախարար **Հասմիկ Պողոսյանը** եւ ընդգծել, որ ֆրանսիացիներն արդեն սկսել են համատեղ ֆիլմարտադրության մասին փաստաթղթի ստորագրման գործընթացը:

«Ոսկե ծիրան» փառատոնն այս արի ստացել է շուրջ 500 հայտ աշխարհի 75 երկրներից: Առաջին անգամ մասնակցության հայտեր են ներկայացվել Հորդանանից, Նիկարագուայից, Վենեսուելայից եւ

Կոստա Ռիկայից:

Ասուլիսի ժամանակ ՎիվաՍել-ՄՏՍ ընկերության սնօրեն **Ռալֆ Յիրիկյանն** ասաց, որ արդեն ղեկավար է մտնել «Ոսկե ծիրան» 2011-ի մասին:

«Համարում եմ, որ «Ոսկե ծիրան» 2010-ն արդեն կայացել է, մնում է այն ներկայացնելը: Շատ ազգեր ու ղեկավարներ շնորհակալ են զգում, որ իրենք ունեն կինոփառատոն, եւ հիմա մենք էլ մրանցից ցածր չենք, մենք մրանց հավասար ենք», մեզ **Ռալֆ Յիրիկյանը**:

Մշակույթի նախարարության աջակցությամբ այս արի փառատոնի արջանակներում նվաճելու են կինոնեղիստ **Յենրիկ Մալյանի** 85-ա-

մյակը, դերասաններ Միեր Մկրչյանի եւ Խորեն Աբրահամյանի 80, օտերաստր Ալբերտ Յավուրյանի 75-ամյա հոբելյանները:

«Ինչպես ամեն արի այս արի էլ լինելու են 3 մրցութային ծրագրեր՝ խաղարկային, վավերագրական եւ հայկական համայնադասկեր ձեռագրվածով: Ստացել ենք 500 հայտ, բայց կարող ենք ընտրել ամենաառաջ 100-120 ֆիլմ: Եի՛տ է, եղել է արի, որ ընտրել ենք 140 ֆիլմ, սակայն մեր էկրանները շատ սահմանափակ են, ֆիլմերը կարող ենք ֆիլմերը ցուցադրել ժողովրդական», սեղեկացրեց փառատոնի ծրագրերի սնօրեն **Սիմյոն Ասամբուլյանը**:

Բավականին հագեցած է լինելու «Երեւանյան օրենսդրություն» ծրագիրը, որի արջանակներում ցուցադրվելու են Բեռլինի փառատոնի զվարճարար մրցանակակիր Սեմի Կառլանդի լուսի «Մեդրը», Զեյնեթ Զառուբայի «Փոխադրված», բուրգական ծագումով գերմանացի ռեժիսոր Ֆաբիո Ալիսի «Հոգու խոհանոցը» եւ այլ ֆիլմեր:

«Ոսկե ծիրան» 7-րդ կինոփառատոնի նախագահն է կանադահայ ռեժիսոր Ասոմ Էգոյանը, որի 50-ամյա հոբելյանը, ինչպես նաեւ Արմեն Ջիգարխանյանի 75 եւ ֆրանսիացի ռեժիսոր Անրի Վեռնույի 90 ամյակները նվաճելու են «Ոսկե ծիրանի» օրերին:

«Կարծում եմ փառատոնը կսկսենք Անրի Վեռնույի «Մայրիկ» ֆիլմով, որի դերասաններից ոմանք եւ Անրի Վեռնույի որդին, որը նույնպես ռեժիսոր է, հավանաբար կզան Հայաստան, իսկ փակման ֆիլմի մասին դեռ մտածում ենք», ասաց «Ոսկե ծիրանի» սնօրեն **Հարություն Խաչատրյանը**:

Փառատոնի գեղարվեստական հարցերով սնօրեն **Սուսաննա Հարությունյանն** էլ սեղեկացրեց, որ վերահրատարակվել է հայ կինոյի կասալոգը հայերեն ու անգլերեն լեզուներով: Կասալոգի շարունակում լինելու է մայիսի 25-ին:

Ի. Պ.

Այսօր կհնչի վերջին զանգը բոլոր հանրակրթական դպրոցներում Թեմեյան դպրոցները կսան 583 շրջանավարտ

Այսօր, մայիսի 21-ին, հանրապետության ուսումնական հանրակրթական հաստատություններում կհնչի ուսումնական արվա վերջին զանգը: Այս արի նոր կյանքով կդնեն 39 հազար արջանավարտ, որոնցից 38 հազարը՝ հանրակրթական միջնակարգ դպրոցները, 50-ը՝ երեկոյան, 40-ը՝ ներառական, 30-ը՝ երաժշտական, մոտ 150-ը՝ հասուկ

երեւանի, Գյումրիի, Սեփանավանի, Կարբիի եւ Բերձորի կրթօջախներում:

«Ազգը» նախադաս շնորհակալություն է բերել երթ մաղթելով թեմեյանցիներին, սեղեկացավ, որ երեւանի Թեմեյան վարժարանը այս արի շալիս է 11 եւ 9-րդ դասարանցի 161 արջանավարտ: Նախորդ օրը, ինչպես մեզ սնօրեն Անահիտ Խա-

բեր է հղել սնօրեն **Հովհաննես Պետրոսյանը**:

Չեմախրակալում ու հուզիչ է եղել Բերձորի թիվ 1 Թեմեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 45 արջանավարտների ղեկավար կազմակերպված «Վերջին դաս» արարողությունը: Իսկ այսօր բոլոր արջանավարտների հեռանք էլ կմասնակցեն «Վերջին զանգ» արարողությանը, որի առիթով արջանավարտները արդեն ստացել են Արցախի կրթության ու գիտության նախարարության եւ Բերձորի կրթության վարչության ղեկավար Բաղդասարյանի շնորհակալական ուղերձները: Իր արջանավարտներին հրաժեշտի ու բարեմաղթանքի խոսքեր կհղեն սնօրեն Անահիտ Քոստայանը, մանկավարժներ եւ երեւանից ժամանած հյուրեր:

Սեփանավանի թեմեյանցի 58 արջանավարտներին «Վերջին դասի» արարողությանը շնորհակալելու եւ նոր կյանքի ուղի են ճանապարհել սնօրեն **Վոլոդյա Մարտիրոսյանը** եւ ֆաղաբաղթ **Սարգիս Ղարաբեյլյանը**: Իսկ Կարբիի Վ. Թեմեյանի անվան դպրոցի 158 արջանավարտները իրենց վերջին դասը անցկացրել են մարզի արածում գտնվող «Տառերի դասարան», այցելել Էջմիածին ու Սաղմոսավան, ստացել օրհնություն հոգեւոր հայրերից, դպրոցի սնօրեն Արմեն Օհանյանից ու դասուղեկներից:

Բոլոր արջանավարտներն այսօր ժամը 14.30-ին Հանրապետության հրադարակում կմասնակցեն երեւանի ֆաղաբաղթարանի կազմակերպած միջոցառմանը, որը ու՛ էրեկոյան կավարտվի ծոխ հրավառությունով:

ՄԱՐԻՆԱ ՄԱԿԱՅԵԱՆ

«Արարաժից Սիոն»-ը՝ լավագույն եվրոպական վավերագրական ֆիլմ

Կանոնի փառավոր օբեդությունից հեռու, «Սուսանի բեյ ֆիլմ» կինոփառատոնում (Մեծ Բրիտանիա) փոփոխ մի ազգի հավաստի ու հոգեւոր ավանդույթների ղեկավարման մասին ղեկավար մի ֆիլմ արժանացավ «Լավագույն եվրոպական վավերագրական ֆիլմ» անվանակարգի մրցանակին, սեղեկացնում է BBC News լրատվական գործակալությունը:

Եգիպտոսում, Իսրայելում եւ Թուրքիայում 4 արիների ընթացքում նկարահանված «Արարաժից Սիոն» ֆիլմը (սցենարի հեղինակ եւ դրոյոյատեր **Տեր Մետրո Բահան Արամյան**, ռեժիսոր՝ **Էդգար Բաղդասարյան**) վերականգնում է հայ ուխտավորների անցած ուղին սկսելով ղեկավար կիզակետային մի համագրվածից՝ Արարաժից (From Ararat), ավարտելով մյուսում՝ Սիոնում (to Zion), այսինքն «A-ից Z»՝ սկզբից մինչեւ վերջ:

«Երբեմն փոքր ազգերն ավելի արժեքավոր բաներ են անում մարդկության համար (խան մեծերը): Ֆիլմը հայկական ինֆորմությունն ու սուրբ երկրում հայերի եզակի դերը օտարներին ներկայացնելու նպատակ է հետադարձում: Ուղեւորները մահվան ընդառաջ գնացողներ են եղել: Նրանք գիտակցել են, որ ճանապարհին կարող են մահանալ», ղեկավար է Տեր Մետրո Բահան Արամյանը BBC-ի լրագրողին: Նաեւ հավելել, որ իր հետախույզությունների արջանակը բավական լայն է եւ ընդգրկում է ղեկավարությունը, գիտությունը եւ կրոնը, եւ որ ինքը հակասություն չի տեսնում գիտության եւ կրոնի միջեւ: Նա հույս է հայտնել, որ Մոսկվայում եւս ցուցադրվելուց հետո, ֆիլմը կիտարձակվի հեռուստատեսային ալիքներով առավել լայն զանգվածներին հասու դառնալու համար:

Տ. Ծ.

դպրոցները եւ 350-ը մասնագիտական հանրակրթական ուղեւորներն ու վարժարանները:

Վերջին զանգի արարողությանը ամիսներ առաջ նախադասարաններում են արջանավարտները, հասուկ ծրագիր ու սցենար գրում, որտեղ իրենց երախտագիտության խոսքն են հղում 10 արի արունակ իրենց կրթած, դասախոսական մանկավարժներին: Նման հրաժեշտ հանդեսներ են կազմակերպում նաեւ մեծամասն բանաստեղծ, մանկավարժ եւ հասարակական գործիչ Վահան Թեմեյանի անունը կրող Ե-

լաթյանը, դպրոցում անցկացվել է «Հրաժեշտ դպրոցին» միջոցառումը, որի ընթացքում արջանավարտներին ողջունել եւ բարի երթ են մաղթել փոխսնօրեն Մարիամ Խաչատրյանը, 1-ին դասարանցիները եւ դասավարտները: Իսկ այսօր իր սաներին մայրական օրհնամոխ կյանքի նոր ուղի կձանադարի սնօրենը, մրանց նվիրելով հուճեանվերներ:

«Հրաժեշտ դպրոցին» միջոցառում էին նախօրեին կազմակերպել Գյումրիի 161 արջանավարտները, որոնց ջերմ ու հրաժեշտ խոս-

Երբ մեր դպրոցն ալստան անառողջ է

Հայաստանի Հանրապետությունում ղեկավար լեզուն հայերենն է: Սահմանադրությամբ անառված այս դպրոցը կարծես թե մեկընդմիջ փակում է մայրենի լեզվի դեմ գոնե ղեկավարներն ուսուցիչները կասարելու հնարավորությունը: Բայց...

Ինչպիսիքն է հանրակրթության վիճակը Հայաստանում: «Բոլորնիսի գործընթաց», «միջազգային չափանիշներ», «հայեցի կրթություն», «մասալ սերունդ» եւ մասնաշաղկապ ճանաչում համար անհասկանալի ձեւակերպումները թողնենք դրոյոյոյ դասախոսանսուներին՝ հերթական ասուլիսի կամ հեռուստատեսային ժամանակ օգտագործելու կամ հերթական թանկարժեք ուղեւորյալ կամ գրուկի մեջ ներառելու համար: Դպրոցահասակ երեխա ունեցող ծնողի նույնիսկ ոչ մասնագիտական եւ թուղիկ հայացքն էլ բավական է հասկանալու, որ լուրջ ու առաջին հայացքից խեղացի թվացող դեմքերով մեր ղեկավար մայրերի բացարձակությունները, հավաստագրումները եւ խոսուսումները մեծամասամբ ու դարգաղես խոսքեր են: Չեն ցանկանում շատ հոռետես լինել ու կարծել, որ հանրակրթության բնագավառի անխիտ բոլոր դասախոսանսուներն են, որ չենսելու են շալիս անողուղի մեծությունը, որ կա դասուսական գնահատականների եւ իրական կյանքի միջեւ: Բայց եւ փաստ է, որ հայկական դպրոցում, մեղմ ասած, ամեն ինչ չէ, որ բարվոք վիճակում է: Միայն այն, որ դասավանդող առարկաների եւ գործնական աշխատանքների ֆանակը վերջին 1-2 արիների նորամուծությունների արդյունքում բավականին աճել է, բավական է, որ 6-7-րդ դասարանի աշակերտը սիմվոլիկ լինի մեկուկ եւ սնվելուց ազատ մնացած իր ողջ ժամանակը տրամադրել դասադասարանում: Պարզ է արդեն, թե ինչպիսիքն է կինոյի արդյունքը: Դեռ մի կողմ թողնենք այն բազմաթիվ մանր ու մեծ թերաղումներն ու ախտերը, որ համառորեն չեն ուզում դուրս գալ մեր կրթօջախներից՝ դրամահավառություն (որի դեմ արբեր հաղողությանը դայաբարում են միմյանց փոխարինող ԿԳ բոլոր նախարարները), դասավարման դրոյոյոյ նկատմամբ ուսուղիչների կողմից ձեւակալ, աշակերտների կողմից՝ անարբեր վերաբերմունք, «սուղողներ են գալու»-ի ժամանակ միայն՝ որոշակի կարգադրություն ու ձգվածություն... Շարքը կարող են շարունակել հասկաղես նրանք, ովքեր դպրոցահասակ երեխա ունեն:

Ինչ խոսք, կլինեն եւ կան կրթօջախներ, որտեղ դրական կողմերն էլ ինչ չեն, բայց դրանք բացառությունների արքից են:

Ու այս համադասակերին լրջորեն մտախոհելու եւս մեկ նորամուծություն ներմուծելու մեր կրթական ոլորտ՝ օտարալեզու դպրոց թե մեկ այլ անվանակ, կարծում եմ՝ անցեղի է: Հայալեզու հայկական դպրոցն առողջացնելու, ամուր հիմքերի վրա դնելուց հետո միայն կարելի է այդ մասին մտածել՝ սեղում չդրվելու, առաջ գնալու, համաշխարհային հանրությանն ու ձեռքբերումներին ինտեգրվելու բնական ղեկավարից ելնելով: Բայց ոչ հիմա, երբ մեր դպրոցն անառողջ է ալստան:

ԱՐՄԻՆԱ ԿՈՍՏԱՆԻՅԱՆ
Report.am

Սամվել Տեր-Սահակյանը մրցանակի հավակնորդ է

Ռուսաստանի Կիրիլի ֆաղափում վերջնազօծին է մոտենում «Աբխազիի դասական սաշտեր» անվանումը կրող ժամանակի միջազգային մրցաշարը 12 մասնակիցներով: Նախավերջին՝ 10-րդ տուրում Սամվել Տեր-Սահակյանը սեներով խաղում էր ՖԻԴԵ-ի վարդես, ռուսաստանցի Իվան Բուկալաչինի հետ: Մրցանակային եղանակով իր դրժարությունը համար Սամվելին հաղթանակ էր անհրաժեշտ, հաշվի առնելով, որ վերջին տուրում խաղալու է մրցաշարի առաջատար Յարոսլավ Ժերեբովի հետ: Սակայն հայ ժամանակահատվածի չհաջողվեց հաղթանակ ստանալ: Երկարատև դաշխարից հետո մրցակիցները 66-րդ քայլին հասնելու կնքեցին:

10 տուրից հետո Սամվել Տեր-Սահակյանը վասակեց 6 միավոր եւ 4-5-րդ տեղերն է բաժանում ռուսաստանցի միջազգային գրոսմայստեր Դանիլ Լինչեակովի հետ: Վերջինս հաջողություն կնքեց Շալվալի Սեսուրամանի հետ: Գերիկ Շալվալիսը 6,5 միավորով ընթացում է 3-րդ տեղում: Նրանից կես միավոր ավելի է վասակել ռուսաստանցի Վլադիմիր Բելոուսը: Նա հաղթեց Գրիգորի Օդարիսին:

Ամստասելի դասարանում կրեց մրցաշարի միամյա առաջատար, ուկրաինացի գրոսմայստեր Յարոսլավ Ժերեբովը: Նրան ընդամենը կես միավոր էր

անհրաժեշտ ժամկետից շուտ առաջին մրցանակին արժանանալու համար: Սակայն 17-ամյա դասական առաջին դասարանում կրեց՝ զիջելով արդեն Ռուկի Բաջարանին: Դասարանում է, որ վերջինս ընդամենը 4,5 միավոր է վասակել եւ մինչ այդ միայն մեկ հաղթանակ էր ստանել՝ դասարանի մասնակցի խաղում:

Տարավոր ահաբեկչությունը կանխվել է

«Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչները ծրագրել էին ֆուսբոլի աշխարհի առաջնության ժամանակ ահաբեկչություն իրականացնել Դանիայի եւ Գերմանիայի հավաքականների նկատմամբ՝ վերջինների լինելով Մարգարե Սոհամեդին վիրավորելու դիմաց: Գիտնականներ, որ 2006-ին Դանիայի թերթերը Սոհամեդին ծաղրանկարներն էին տպագրել, իսկ 2008-ին հոլանդացի ռեժիսոր

Գեերս Կիլդերսը հակամուտովմանական ֆիլմ էր նկարահանել: Ահաբեկիչների ծրագրերը հայտնի են դարձել Իրաֆի անվասնագության աշխատակիցներին, որոնք ձերբակալվել են Սաուդյան Արաբիայի բնակիչ Աբդուլլահ Ազամ Սալեի ալ Զաթանին: Նրա բնակարանում զսնվել են փաստաթղթեր, որոնցում նշված է, թե ֆուսբոլի աշխարհի առաջնության ժամանակ ահաբեկչական

ինչոչիսի գործողություններ ղեկ է իրականացվել: Ըստ ձերբակալածի, ահաբեկչության թիրախը Գերմանիայի եւ Դանիայի հավաքականների ֆուսբոլիստներն են: Այս առնչությամբ Գերմանիայի Գերմանիայի հայտարարել է, որ դասարան է աղափոխվել առաջնության բոլոր մասնակիցների եւ ֆուսբոլիստներին անվասնագությունը:

«Սելիվան» հնգակի գավաթակիր

Իսրայելի ֆուսբոլիստը մրցաշարում ավարտվեց «Արայական գավաթի» խաղարկությամբ: Նախադեպում որոշված էր Մարտի «Ալեքսիսկոյի» եւ «Սելիվանի» մրցավեճն անցկացնել մայիսի 25-ին, սակայն այն երկրների հավաքականների մարզիչները, որոնց ֆուսբոլիստները հանդես են գալիս 2 ակումբներում, կտրականապես դեմ էին արձանագրել այդ ժամկետին:

«Ալեքսիսկոյ», որ դարձել էր Եվրոպայի լիգայի առաջին գավաթակիր, չկարողացավ նվաճել նաեւ «Արայական գավաթը»: Կառելի եւ Նավասի խփած 2 գոլերի շնորհիվ «Սելիվան» հաղթեց 2-0 հաշվով եւ 5-րդ անգամ դարձավ Իսրայելի գավաթակիր: «Սելիվանի» ֆուսբոլիստներն այդ հաղթանակը նվիրեցին 2007-ին սրի կաթվածից խաղադաշտում մահացած թիմի դասարան Անտոնի Պուրեթի հիշատակին:

Պարագվայցիներին կողոպտել են

Ֆրանսիայում ֆուսբոլի աշխարհի առաջնությանը նախադասարանական Պարագվայի հավաքականին կողոպտել են: Դեղին սեղի է ունեցել ֆրանսիական Եվրոպայի ֆուսբոլիստներից մեկը: Մարգարեազուսով անհայտ անձը հյուրանոցի աշխատակցին ներկայացրել է որդես Պարագվայի հավաքականի ներկայացուցիչ, ցույց է սվել համարի բանալին եւ խնդրել բացել չիլիզվող դռանը:

Լաշինամերիկացու դաշխարի կասկածելի ոչինչ չգտնելով, հյուրանոցի աշխատակիցն օգնել է համարում բացել չիլիզվող դռանը ու հեռացել է: Իսկ կողոպտիչը դաշխարանից արձանագրել է 110 հազար դոլար, ինչոչես նաեւ ճորտերն ու հանգիստ հեռացել է:

Խորհրդատուներին վճարելու համար: Չնայած կողոպտիչին, դասարանական ֆուսբոլիստների նախադասարանական ծրագրերը չեն փոփոխվել: Գերմանիայի Գերմանիայի հայտարարել է, որ դասարան է աղափոխվել առաջնության բոլոր մասնակիցների եւ ֆուսբոլիստներին անվասնագությունը:

Որոշվել են լավագույն թեթևաշէները

Թեթևաշէնի Եվրոպայի ընկերակցությունը որոշել է աղիլի լավագույն թեթևաշէներին: Լավագույն թեթևաշէնի է ճանաչվել 5000 մետր վազում Եվրոպայի ընկերակցությունի Լիլիա Շոբոլովան: Նա հաղթող էր ճանաչվել Լոնդոնի մարտնչական վազում՝ ցույց տալով ընթացիկ մրցաշարի լավագույն արդյունքը (2 ժամ 22 րոպե):

2-րդ տեղը գրավել է լեհ մրձանետոր, աշխարհի չեմպիոնուհի եւ ընկերակցությունի Անհաս Վոլդարչիկը: Նա հաղթող էր ճանաչվել Դաբարի Գրան մրիի մրցաշարում: Լավագույն եղանակը եզրափակել է իռլանդացի վազորդուհի Ջոան Կադիին: Ավստրալական Պեթ Բալդինը նա Եվրոպայի այս մրցաշարի լավագույն արդյունքներն էր ցույց սվել 200 մետր (23,38 վրկ) եւ 400 մետր (51,94 վրկ) վազում:

Տղամարդկանցից լավագույնը էստոնացի սկավառակագետորդ, օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Գերդ Կաներն է: Կալիֆոռնիայում նա ցույց էր սվել աշխարհում այս մրցաշարի լավագույն արդյունքը (71,45 վրկ): Նրան մի փոքր զիջեց ռուսաստանցի Անտոն Կոկորինը, որն ԱՄՆ-ում անձնական ռեկորդ էր սահմանել 400 մետր վազում (45,52 վրկ): 3-րդ տեղում սլովակ մրձանետոր Լիբոր Չարֆայթագն է: Նա Կալիֆոռնիայում անցկացված մրցումներում ցույց էր սվել այս սարվա լավագույն ցուցանիշն աշխարհում (80,59 մետր):

Տաջուրդը Մեկ Ֆաբրեգասն է

Դավիթ Վիլյային գնելուց հետո իսրայելական «Բարսելոնը» ցանկանում է թիմի հրավիրել Լոնդոնի «Արսենալի» կիսապաշտպան Մեկ Ֆաբրեգասին: Անգլիական ակումբը չի ցանկանում բաժանվել նրանից, ուսի սահմանել է բավական բարձր սրճանաֆեային զին՝ 80 մլն ֆունտ ստեռլինգ:

Տիտ Է, Ֆաբրեգասը ցանկություն ունի տեղափոխվել «Բարսելոն»։ Այդ մասին նա հայտնել է թիմի գլխավոր մարզիչ Արսեն Վենգերին։ Ինչ վերաբերում է «Բարսելոնին», աղա ակումբի ղեկավարությունը մտադիր է Ֆաբրեգասի շուրջ սակարկությունները սկսել 30 մլն ֆունտ ստեռլինգից։

Ի դեպ, «Բարսելոնը» մտադիրվել է եւ չի դասարանում սրճանաֆեի համել Չլասան Իբրահիմովիչին։

3-րդ անընդմեջ հաղթանակը

Ֆուսբոլի Եվրոպայի 2011թ. երիտասարդական առաջնության ընտրական մրցաշարի հերթական խաղում երեկ Գերմանիայի հավաքականը Տալիմի «Կարդիոք» մարզադաշտում 3-2 հաշվով հաղթեց Եստոնիայի ընտրականին: 18-րդ րոպեին Գերմանիայի Միխայիլ Կոնյալովից հետո դասարանացից հետ մղեց գնդակը եւ վրա հասած Գերոգ Դազարյանը գրավեց դարձարը: 33-րդ րոպեին Կամյար Սաազը վերականգնեց հավասարակշռությունը:

55-րդ րոպեին ձափ եզրով Դավիթ Սանդյանի սլացիկ անցումն ավարտվեց գոլով: Իսկ 68-րդ րոպեին կրկին աչի ընկավ Գերոգ Դազարյանը՝ 3-1: Խաղավարից 8 րոպե առաջ Կալաստեն կրճատեց հաշիվը: Տոնելով 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը, 8 խաղից հետո Գերմանիայի հավաքականը 10 միավորով ընտրական 2-րդ խմբում տեղափոխվեց 3-րդ հորիզոնական:

Տակրոյանն առայժմ վերջին տեղում է

Աստիանում ընթացող ժամանակի Գրան մրիի մրցաշարում Վլադիմիր Գերոգյանին ոչ մի կերպ չի հաջողվում վերջին հորիզոնականից խուսափել: Առաջնության մասնակիցները մրցաշարին աղյուսակում շատ խիստ են դասավորված եւ մի քանի հաջող ելույթներ կարող են կտրուկ բարելավել ժամանակահատվածի ցուցանիշները:

Այս առումով 9-րդ տուրն էական փոփոխություններ չմտցրեց: Գերոգյանը սեներով ոչ-ոքի խաղաց Ռուսլան Պոնոմարյովի հետ ու 3,5 միավորով եզրափակում է աղյուսակը: Կրկին միանձնյա առաջատար դարձավ Պավել Եյլանովը, որը հաղթեց Ռեյմոն Ռաջարովին, վասակեց 5,5 միավոր: 5-ական միավորով մրան հետադուր են Դմիտրի Յակովլենկոն,

Շահրիյար Սամեդյարովը, Վուդար Գաբրիելովը եւ Պետեր Լեկոն: Մամեդյարովը հաղթեց Ինարկիեվին, Վան Յուե-Սվիդլեր, Ալեքսեյ-Գաբրիելով, Լեկո-Գեյֆանդ, Իվանչուկ-Յակովլենկո դասարաններն ավարտվեցին ոչ-ոքի:

10-րդ տուրում մեծ հետախոսությամբ է ստասվում Գերոգյանի մրցավեճն արդեն Գերոգյանի թեյմուր Ռաջարովի հետ: Վերջինս վասակել է 4 միավոր եւ Սվիդլերի, Իվանչուկի, Ինարկիեվի հետ բաժանում է 10-13-րդ տեղերը: Ռաջարովը մեկն է այն մի քանի մասնակիցներից, որը հավակնում է Գրան մրիի ընդհանուր հաշիվում խաղարկվող 2-րդ ուղեգրին, ինչը հնարավորություն կընձեռի մասնակցելու աշխարհի չեմպիոնի կոչման հավակնորդների մրցաշարին:

Մերգեյ Մովսիսյանը գերմանիայի գավաթակիր

Սլովակիայում բնակվող Մերգեյ Մովսիսյանը գերմանական «Բադեն-Բադեն» թիմի կազմում դարձել է Գերմանիայի աշխարհի գավաթակիր: Ուսագրավ է, որ կիսաեզրափակիչում եւ եզրափակիչում վճռորոշ են եղել Մովսիսյանի սարած հաղթանակները գրոսմայստերներ Պոլիմի եւ Տկաչովի նկատմամբ:

Մայիսի 27-29 Մովսիսյանը Օդեսայում կմասնակցի որոշեախոսակ աշխարհիստների ընկերակցության արագ

աշխարհի գավաթի 4-րդ խաղարկությունը: Այն կանցկացվի Մոսկուս համալսարանում: Մրցաշարին մասնակցելու են նաեւ Անասոյի Կարոյովը, Պյոտր Սվիդլերը, Ալեքսանդր Գրիչուկը, Դմիտրի Յակովլենկոն, Ալեքսանդր Մոսիլովը, Էռնեստ Ինարկիեվը, Վասիլ Իվանչուկը, Պավել Եյլանովը, Ալեքսանդր Մոսիսյանը, Յուրի Դոզոլովսկին, Ալեքսեյ Շիրովը, Էթեն Բաբրոն, Վուդար Գաբրիելովը, Արկադի Նայդիչն ու Միխայիլ Գուրեիչը:

Կրկին առանց հաղթանակի

ԱՄՆ-ի ժամանակ առաջնության 6-րդ տուրում Վարուժան Գերոգյանը ոչ-ոքի խաղաց Ալեքս Երմոլիսկովի հետ: Գերոգյանը կնքեց նաեւ Մեխիմեթ Խաչիյանը Դմիտրի Գուրեիչի հետ մարտնչություն: Իսկ Լեոն Ալեքսանդրովը դարձավ Ռոբերտ Գեյսին: Գերոգյանը 3,5 միավորով 6-րդ տեղում է, Խաչիյանը 2 միավորով 20-րդն է, իսկ Ալեքսանդրովը 1,5 միավորով եզրափակում է աղյուսակը: Նա դեռեւս հաղթանակ չի տնել:

Աղյուսակը 4,5-ական միավորով գլխավորում են Գերոգյանը եւ Գերոգյանը: Գերոգյանը 4,5-ական միավորով գլխավորում է Գերոգյանը եւ Գերոգյանը, որոնց 4 միավորով հետադուր են Լարի Զրիսիանսները:

Օնիչուկի եւ Կամսկու մրցավեճում ոչ-ոքի գրանցվեց: Նակամուրան հաղթեց Կրային, Շուլցանը դասարան մասնակց Ալեքսանդր Սերիոլուսկովին, Զրիսիանսներն էլ առավելության հասավ Իրինա Կրաեի նկատմամբ:

Ներկայացվել են 2012-ի օլիմպիադայի թախամանները

2012-ի ամառային օլիմպիական խաղերի կազմակերպիչները ներկայացրել են համաաշխարհային սորոքի այդ սուզատեղի թախամաններին՝ Ունեյոկին եւ Մանդեիլին: Կազմակերպիչներն հուսով են, որ դրանք դուր կգան երեխաներին եւ խթան կդառնան երիտասարդների համար սորոքով գրավելու հարցում:

Ունեյոկ անվանումն ընտրվել է Մաս Ունեյոկ ֆաղափ դասարան, որտեղ մինչեւ ժամանակակից օլիմպիադաներն անցկացվել են նմանափող մրցումներ: Իսկ Մանդեիլն ընտրվել է Սթոկ Մանդեիլ ֆաղափ դասարան, որտեղ ծնունդ են առել դասարանի միակնական խաղերը:

Մերիոն Ջոնսը՝ բասկետբոլիստի

Օլիմպիական խաղերի եռակի չեմպիոնուհի Մերիոն Ջոնսը, որն արգելված խթանիցների օգտագործման մասնառով գրվել էր իր մեդալներից, նորամուտը նեց ԱՄՆ-ի կանանց բասկետբոլի ազգային ընկերակցության «Տոլաս» թիմում: Նրա թիմը 74-80 հաշվով զիջեց «Մինեսոտա Լիմսին»: Ջոնսը խաղախաղարկում անցկացրեց 3 րոպե 19 վրկ: Նրան չհաջողվեց արդյունավետ նետարկել կասարել, փոխարենը մեկ անգամ խախտեց կանոնները:

«Պիստ, որ մարդիկ ինձանից շատ բան են դաշխարում: Նրանց թվում է, որ եթե խաղախաղարկ եմ դուրս եկել, ուրեմն ղեկ է 40 րոպե այնտեղ անցկացնել: Բայց դա այդպես չէ, ոչինչ միանգամից չի ստացվում: Խաղընկերակցներն ինձանից ավելի փորձառու են եւ ձգտում են մրցուցից ստրկել», նեց է Մերիոն Ջոնսը:

Թուրքերն ընդդեմ Իրանի՝ հանուն «մեծ Թուրանի»

«Մեծ Հայաստան», «Միացյալ Հայաստան», այս բառակապակցություններին ադրբեջանական լրատվական, ավելի ճիշտ՝ ֆարգաչական կայքերը մեծ սեղ են փայտ, ընդ որում՝ հեզմանի մեծ տնայնությունը: Սակայն եթե մեծ ու միացյալ Հայաստանը դասական եղելություն է, ապա մեծ Թուրանը՝ ընդամենը գերմասակ՝ Փոփր Ա-սիայում թուրքական ցեղերի հայտնվելու հենց առաջին օրերից դասականվող:

Խոսելով սեփական «սարածային ամբողջականության» մասին՝ Ադրբեջանը խախտում է (համեմատյալ դեպք հայաստանյանը) ելու ներքին լարումներով - Հ. Ա.) հարեան Իրանի սարածային ամբողջականությունը: Մեր թերթը անդրադարձել է նրան, որ Իրանի հյուսիսը համարվում է «բուն ադրբեջանական սարած», եւ այնտեղ աղբյուր թուրքալեզու, սակայն ադրբեջանցիների հեռու երկրային կայունացումը բնակչության Երջանում սարվում է ակտիվ ֆարգաչություն՝ միանալու Ադրբեջանին: Օրերս իրանական «թարմամբ.իր» կայքը հանդես է եկել

հրադարակամբ, որտեղ Հյուսիսային Իրանի Արեբիկ, Արեբյան Ա-գերբայջան, Արեանյան Ագերբայջան (ինչպես Ադրբեջանում են անվանում իրանական նահանգները - Հ. Ա.) նահանգներում կազմակերպվում են իրավիճակը աղակալունացնելու գործողություններ, «որոնք հովանավորվում են դեռականոսներն»: Ավելին. «Միացյալ Ադրբեջան» գաղափարը ոգեւորել է նաեւ եղբայր Թուրքիային: Այսպէս, ըստ «Հարավային Ադրբեջան» հեռուստատեսային «գլոսալոգի» կայքի, մայիսի 22-ին Անկարայում աղբյուր իրանցի «ադրբեջանցիներին» կոչ է արվում «Հանուն միացյալ Ադրբեջանի», «Ոչ դարսիկների հակաթուրքական Երջանում» կարգախոսներով կազմակերպել բողոքի ցույց:

Այս ամենը վկայում է միայն մի բան. «Պանթուրիզմը» կենդանի է մինչեւ օրս, որը լրջորեն կարող է վստահել սարածաբանային խաղողությունն ու կայունությունը, որին «այդքան ձգտում է Անկարան»: Մա մասին է վկայում նաեւ իրանական վերոհիշյալ «թարմամբ.իր»

կայքում սեղ գտած հրադարակումը: Ըստ այդմ մտակվել են «հասուն գաղափարախոսություններ»՝ «մեծ Թուրան» ստեղծելու նպատակով:

1. Առաջացնել լեզվական հակասություններ իրանցի թուրքալեզու ադրբեջանցիների Երջանում:
  2. Զայլ առ այլ ֆաղափական ֆեդերալիզմի դասակարգումը ներկայացնել:
  3. Առաջ ֆաեղել էթնիկ ֆեդերալիզմի դասակարգումը:
  4. Պասնական Ադրբեջանի անջատում Իրանից:
  5. Միացում Ադրբեջանի հանրապետությանը:
  6. Միավորված Ադրբեջանի միացումը Թուրքիային:
  7. Պանթուրքական գաղափարախոսության հիմնական նպատակի իրագործում՝ մեծ Թուրանի ստեղծում:
- Ահա այսպէս՝ Ղարաբաղը բնավ բուն հայկական սարած է, այդպիսին է նույնիսկ մայրաքաղաք Երեւանը, մեծ է միավորված Հայաստանը «երբեք չի եղել», բայց թուրքերն ընդդեմ Իրանի՝ հանուն «մեծ Թուրանի»:

Հ. ԱՅՅԱՆ

Թուրքիան նախադես անվավեր է ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի խորհրդարանական առաջիկա ընտրությունները

1-ին էջից

Եթե այս ամենը, առավել եւս Կիրոսի օկուպացիան հասկանալի, ինքնակոչ հանրապետության հռչակումը օրինական է, ապա ավելի քան օրինական դեռ է համարել Թուրքիայում ֆրակական հարցի հանգեցումը անհաբեկչության հարցին, ֆրակական շուրջ 3500 գյուղերի՝ ռազմական ուղղաթիռներից կասարված հրթիռակոծության միջոցով դասարկումն ու փորձ մատուցելու հենց ֆրակական Երջանում ակտիվացնելու սանյակ հազարների հասնող «չբացահայտված» սղանությունները, որոնք դեռականոսներն ոչնչացնում են բնույթ են կրում:

Պաշտոնաթղթ թուրք դեսպանները մեղք մի առիթով Հայոց ցեղասպանությանն անդրադառնալիս հրադարակալ հայտարարել էր. «Դիվանագիտական 40-ամյա գործունեության ընթացքում երբեք չեն սեսել, որ գեթ մեկ հարցում էլ անարդարացի լինեն մեզ, հոգնել են մեստադես արդարացի լինելուց»:

Սակայն Լեռնային Ղարաբաղի ընտրություններին հակաճանաչելու դարազայում խնդիրը Թուրքիայի արդարացիությունը չէ, այլ դարաբայան հակամարտությանը կակամարսող կողմի կարգավիճակով միջամեսելու թուրքական դեսության հավակնությունները: Դրանք նոր չեն, դրեսուրվել են դեռեւս ադրբեջանական հրոսակների Լեռնային Ղարաբաղ ներխուժման օրից:

Պաշտոնաթղթի հենց սկզբին «ագերի եղբայրներին օգնության ձեռք մեկնելու» կարգախոսով «գործ գայլերը» գեմի էին կոչել «զոն թուրքերին», եւ «Գերեզեթ» Երբաթաթերթի

(14 հունիսի 1992) սկյալներով, մինչեւ 1992-ի հունիսը Նախիջեւանի եւ Ադրբեջանի սարածում սեղակայվել էր շուրջ 3 հազար թուրք կամավորական: Այդ ընթացքում թուրքական կառավարությունը դեղորայքի եւ դարեւնամթերքի ֆոդի սակ հասցրել էր ադրբեջանցիներին գեմ էլ զինամթերք սրամարել, այդ թվում՝ 5 հազար «Սիմոն» սեսակի հրթիռներ, հրթիռային կայանք, ականներ եւ ականանեսներ:

Ավելին, 1993-ին Թուրքիան դաշտնադես Ադրբեջանին 30 մլն դոլարի վարկ էր հասկացրել՝ գեմ գնելու համար, թերես դրանով էլ դարձել էր դարաբայան հակամարտության անմիջական մասնակիցը, որդեսգի հակամարտության գոսում փոխի ուժերի հավասարակեսությունը: 1992-ին ազաազրված Լեռնային Ղարաբաղի հռչակումը հանրապետություն է չի ֆ դարձրել Թուրքիայի նկրումները:

Խորհրդարանական ընտրություններին հակաճանաչելու եթե ոչ ուժերի հավասարակեսությունը փոխելու, ապա գոնե դարաբայան հակամարտության կարգավորմանը միջամեսելու թուրքական մեկ այլ դրեսուրում է: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ Թուրքիայի արզգործնախարարության հրադարակած հայտարարությանը, որը երեկվա համարում ներկայացրել է «Ձամանը»: Թուրքական թերթը գրում է. «Թուրքիայի արզգործնախարարությունը խիստ ոնով ֆննադեսեց մայիսի 23-ին Ղարաբաղում, այսպէս կոչված, խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը»:

Ինչ վերաբերում է նախարարությանը, ապա նա էլ, ըստ թերթի, հայտարարում է. «Տեղեկացել ենք, որ մայիսի 23-ին Ադրբեջանի հայաստանյան օկուպացիայի սակ զսնվող Լեռնային Ղարաբաղ Երջանում, անեսելու գնով միջազգային իրավունքի նորմերը, միջազգային հանրության որոշումներն ու ակնկալիքները, նեսանկվել են, այսպէս կոչված, խորհրդարանական ընտրություններ: Լեռնային Ղարաբաղում միջազգային իրավունքին հակասող առկա իրավիճակի միակողմանորեն օրինակամացման նպատակ հեսադնող այս ընտրությունները ոչ այլ ինչ են, քան միջազգային իրավունքի նորմերի, ՄԱԿ-ի Անվանագրության խորհրդի որոշումների եւ ԵԱԿԿ սկզբունքների ակնհայտ ոսնահարում: Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը Հարավային Կովկասում խաղաղության, կայունության եւ համագործակցության, իսկ սարածաբանի երկրների միջեւ բարիդրացիական հարաբերությունների հասասման գլխավոր խոչընդոսն է: Ուսի օկուպացված Լեռնային Ղարաբաղում «խորհրդարանական» ընտրությունների անցկացումն ակնհայտրես բացասաբար է անդրադառնալու խաղաղ կարգավորման ջանքերին: Այդ իսկ դաշնառով Թուրքիան դաաադարսում է Ադրբեջանի ֆաղափական միասնության, ինքնիբեսանության ու սարածային ամբողջականության ոսնահարման նոր դրեսուրում հանդիսացող ընտրությունները, դրանք համարում աղորին եւ հայտարարում է, որ չի ճանաչելու արդունները»:

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» ամսագիր

Ինչպէս անթերի վարել հաշվադատությունը եւ խուսափել հաշվադատական, հարկային եւ իրավաբանական սխալներից

♦ **Օրենսդրական նորություններ** ♦ **Պարզաբանումներ** ♦ **Խորհրդակցություն**

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» - ամսագիր ղեկավարների եւ մասնագետների համար

Բաժանորդագրվելու համար զանգահարել 54-24-81, 54-74-81

Սիրելի՛ հայրենակիցներ

Այս սարի լրանում է Վանի 1915 թվականի Հերոսամարտի 95-ամյակը: Ընդհանրապես այդ ինքնադաստիարակական կոչվելու թուրքական յաթաղանից փրկվեց շուրջ 200000 հայ, որոնց մեծ մասը գաղթեց եւ հանգրվանեց Հայաստանի այժմյան սարածում, ինչը կարետու նեսանկություն ունեցավ ոչ միայն հայկական գեմոֆոնդի դասակարգման, այլեւ որոշիչ դեր խաղաց Հայաստանի դեսականության կայացման համար: Հայոց դասունության ընթացքում Վանի Հերոսամարտը այն բացառիկներից էր, երբ ողջ ժողովուրդը միակամ էր, ինքնադաստիարակության ընթացքում Վանում առկա էր կուսակցական համեսաբայություն: Զաղափի ողջ բնակչության միասնական դայաբող ղեկավարում էին Արամ Մանուկյանն ու Արմենակ Եկարյանը եւ արդունում արձանագրվեց փայլուն հաղթանակ:

Այսօր Վաստուրական դասնական աբարաից գաղթած, Եղեռնը վերադարձ վաստուրականցիների սերունդները միավորված են «Վաստուրական» հայրենակցական միության մեջ: Վաստուրականցիները, Արմենական-ՌԱ կուսակցության հես համեսող, **մայիսի 23-ին ժամը 12.00-ին «Արծիվ Վաստուրականի» հուսարձանի մոտ** (Ասարակից Գյումրի սանող ճանադարին) նեսելու են Վանի Հերոսամարտի սարեդարձը:

Վաստուրականցիների բոլոր ժառանգներին ու մեր հայրենակիցներին հրավում ենք մասնակցելու Վանի Հերոսամարտին նվիրված ավանդական այդ դասահանդեսին: Ավսրոսները առաջկոսյան ժամը 11:00-ին կարժվեն Հանրապետության հրադարակից:

Մինչ այդ, **մայիսի 22-ին, ժամը 15:00-ին**, Հայֆիլհարմոնիայի «Ա. Բարաջանյան» դահիլձում սեղի կունեսնա հանդիսավոր միս՝ նվիրված Վանի հերոսամարտի 95-ամյակին: Մոսֆը՝ հրավրեսոմեսերով:

Մանրամասնությունների համար կարող եք զանգահարել 529583 094 890690 եւ 566845, 091 566845, 077 566845 հեսախոսահամարներով:

«ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ» ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ-ՈՍԿ ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մրցույթի հրավեր 113/10/PRO

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ Լրատվամիջոցների եւ ֆաղաբագիսության ուսումնասիրության նախագծում:

Մրցույթի հրավերին մանրամասն կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի <http://www.undp.am> ինեսրեսային կայքից կամ գնումների բաժնից Երեսան, Պեսրոս Ադամյան 14 հասցեում:

Դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ հես. 56 60 73+126 (ներին), ժամը 14:00-16:00-ը:

Փասաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկեսը՝ ս.թ. հունիսի 17, ժամը 17:00:

Ամերիկյան դեսպանատունը կազմակերպում է

գրասենյակային ու բնակարանային կահույքի, մեբեսանների, համակարգիչների եւ այլ աղրամբների աձուրդային վաճառք, որը սեղի կունեսնա մայիսի 22-ին Ամերիկյան փողոց 1 հասցեում ժամը 10-19: Աղրամբները կարող եք գնել սեղում՝ վաճառքին նախորդող ուրբաթ օրը, մայիսի 21-ին ժամը 10-19: Զննումն անվճար է:

Մանրամասն սեղեկությունների համար կարող եք այցելել www.usa.am էջի հայտարարությունների բաժնից:

«Ակսոն» աղրամբ-հումային Բոսայի հարթակում ս.թ. մայիսի 24-ին եւ այնուհեսե յուրաբանյուր աբխասանային օր ժամը 11.00-17.00 իրականացվելու է «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ՓԲԸ-ին դասկանող գույքի, մասնավորադես՝ անջաիչների, բանվորական հագուսի, ղեկների, ա/մ դահեսամասերի, դոլիէթիլային խողովակների եւ այլնի աձուրդային վաճառքը դասական եղանակով:

Լրացուցիչ սեղեկությունների համար այցելել www.akson.am կամ զանգահարել (010) 564513 հեսախոսահամարով:

Կորել է

Արամ Սեղրակի Գեսուրյանի միջնակարգ կրթության վկայականը՝ ԱԱ 379234: Համարել անվավեր:

Վաճառվում է սարած

Օղերայի հարեսանությամբ:
Ունի լավագույն դիրքը Երեսանում:
Մոսֆը Սայաթ-Նովա փողոցից: 1 հարկ, 1 գիծ, 125 ֆմ: Առասաղը՝ 4,5 մես՝ երկրող հարկ, կառուցելու հնարավորությամբ:
Ունի կիսանկուղ՝ 27 ֆմ: Կարող է վաճառվել մասնակի՝ 62 ֆմ:
Հեսախոս՝ (+37494) 36 69 89, (+37455) 09 64 61:

www.azg.am